

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ:

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ

ΤΣΑΜΗ ΒΑΡΒΑΡΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

ΚΟΥΛΟΥΡΗ ΣΟΦΙΑ

ΠΑΤΡΑ - 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
----------------------	----------

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΠΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

Διοικητική διαίρεση του νομού Αχαΐας.....	8
---	---

Ιστορική άποψη της Αχαΐας.....	10
--------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.1 Θεωρίες και πολιτικές της πρώτης γενιάς 1930-1960.....	13
1.2 Το πρόβλημα της περιφερειακής ανάπτυξης.....	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.1 Εισαγωγή.....	23
2.2 Το περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα της Πελοποννήσου...24	
2.3 Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα της Ελλάδας.....	25
2.4 Ολοκληρωμένα προγράμματα στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007 – 2013..	26

2.5	Χρηματοδότηση και διαχείριση επενδυτικών σχεδίων.....	27
2.5.1	Ενδεικτικά έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας της Ελλάδας.....	28
2.6	Επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013.....	29
2.7	Επιχειρησιακό πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα 2007 – 2013.....	30
2.8	Πρόγραμμα Αγροτικής ανάπτυξης 2007 – 2013.....	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

3.1	Το καλάθι προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.....	35
3.2	Οι επιδόσεις της περιοχής.....	37
3.2.1	Γενικές οικονομικές επιδόσεις της περιοχής.....	37
3.2.2	Ανάλυση ανά παραγωγικό τομέα.....	39
3.3	Απασχόληση στο νομό Αχαΐας.....	41
3.4	Επιχειρηματικότητα στο νομό Αχαΐας.....	46
3.5	Αγροτική παραγωγή.....	50
3.6	Παροχή τουριστικών υπηρεσιών.....	57
3.6.1	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων – Μέτρο 3.1.3.....	57
3.6.2	Επενδύσεις που ενισχύονται.....	58
3.6.3	Επιλέξιμες δαπάνες.....	58
3.6.4	Προϋπολογισμός έργων δημόσιας δαπάνης.....	59
3.6.5	Το πράσινο τραίνο της Πελοποννήσου θα βελτιώσει το τουριστικό προϊόν.....	59
3.6.5.1	Το πράσινο τραίνο.....	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ

4.1	Το νέο λιμάνι της Πάτρας.....	63
4.2	Το αεροδρόμιο του Αράξου.....	65
4.3	Το αυτοκινητοδρόμιο της Χαλανδρίτσας.....	66
4.4	Επιδότηση διατήρησης θέσεων εργασίας στον τουρισμό.....	67
4.5	Το χιονοδρομικό κέντρο στα Καλάβρυτα.....	68
4.6	Επενδύσεις 20 δις ευρώ για φωτοβολταϊκά.....	70

ΣΥΜΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ.....	71
-------------------------------	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	74
-------------------	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Αχαΐα είναι νομός της Ελλάδας που βρίσκεται στην βόρεια Πελοπόννησο και ανήκει στην περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας. Συνορεύει στα ανατολικά με το νομό Κορινθίας, στα νότια με το νομό Αρκαδίας και στα νοτιοδυτικά με το νομό Ηλείας. Πρωτεύουσα του νομού είναι η Πάτρα, η Τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας, η οποία χαρακτηρίζεται και σαν την βασική ακτοπολιτική πύλη της χώρας προς την δυτική Ευρώπη.

Με εύκολη πρόσβαση από την Αθήνα, η Αχαΐα έχει δύο όψεις: εξαιρετικά παραλιακά χωριά με υπέροχες ακρογιαλιές - ιδιαίτερα από την Ακράτα μέχρι και την Καλογριά - και πολλές εξοχικές κατοικίες αλλά και καταπράσινη ορεινή ενδοχώρα, με δάση από καστανιές και έλατα, όπου ξεχωρίζουν τα Καλάβρυτα

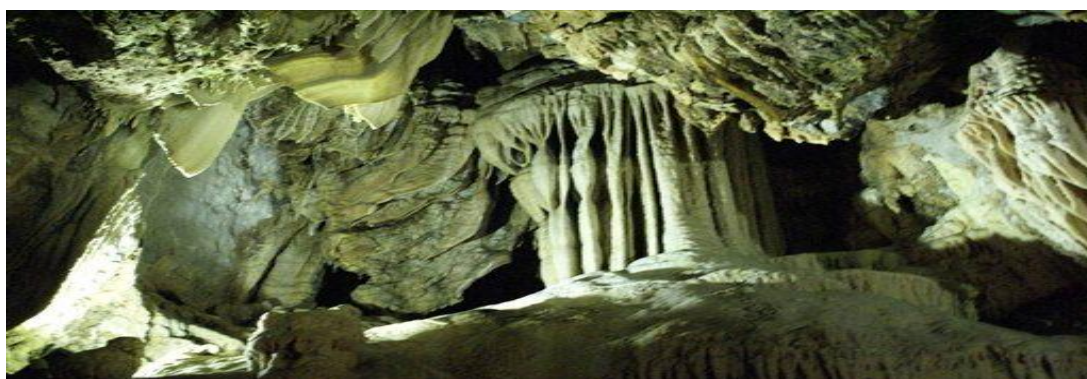
στα οποία φτάνει κανείς μετά από μαγευτική διαδρομή, ιδιαίτερα αν προτιμήσει να φτάσει εκεί με τον ονομαστό οδοντωτό σιδηρόδρομο. Για τους φίλους των χειμερινών σπορ υπάρχει το χιονοδρομικό κέντρο του Χελμού, το οποίο συγκεντρώνει πλήθος επισκεπτών κάθε χειμώνα. Η Πάτρα, αποτελεί τη μεγαλύτερη πόλη της

Πελοποννήσου και πύλη της Ελλάδας από και προς το εξωτερικό χάρη στο περίφημο λιμάνι της. Η ιδιαίτερα ζωντανή αυτή πόλη είναι πασίγνωστη σε όλο τον κόσμο για το περίφημο αποκριάτικο Καρναβάλι της, το οποίο αποτελεί το γεγονός της χρονιάς για τους κατοίκους της και συγκεντρώνει εκατοντάδες χιλιάδες λάτρεις της διασκέδασης και του γλεντιού κάθε χρόνο.

Στα Καλάβρυτα, αξίζει να επισκεφθείτε το Ιστορικό Μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, το Μέγα Σπήλαιο που περιβάλλεται από ένα πανέμορφο τοπίο, το φαράγγι του Βουραϊκού, που αρχίζει από το Διακοπτό και τελειώνει στα Καλάβρυτα, ενώ κατά μήκος του περνάει ο οδοντωτός, το εκκλησάκι της

Παναγίας της Πλατανιώτισσας, το οποίο είναι χτισμένο σε κουφάλα που δημιουργήθηκε από τρεις αιωνόβιους πλατάνους και φυσικά το Χιονοδρομικό Κέντρο, όπου προσφέρει μια απίστευτη θέα στον απέραντο Κορινθιακό Κόλπο.

Στην Πάτρα, θα διασκεδάσετε με την ψυχή σας, αφού είναι όντως μια «ζωντανή», ξέφρενη πόλη, με άπειρες επιλογές για διαμονή, ψυχαγωγία, βόλτες αλλά και «πνευματικές ανησυχίες». Αν αναζητάτε και λίγη...κουλτούρα, επισκεφθείτε το Αρχαίο Ωδείο, το Μεσαιωνικό Κάστρο, το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο αλλά και τις επιβλητικές εγκαταστάσεις της Αχάια Κλάους, από όπου προκύπτει η περίφημη Μαυροδάφνη Πατρών.

Από τα φυσικά αξιοθέατα του νομού, ξεχωρίζουν η Λιμνοθάλασσα της Καλογριάς, το Δάσος Στροφιλιάς, η Λίμνη Τσιβλού, οι ποταμοί Βουραϊκός και Χελμός. Οι οικολογικές σας αναζητήσεις θα ικανοποιηθούν στο έπακρο στις όχθες τους.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ (1998)

Στην παρακάτω λίστα αναφέρονται οι δήμοι, οι κοινότητες, τα δημοτικά, κοινοτικά διαμερίσματα και οι οικισμοί του [νομού Αχαΐας](#).

- Τα στοιχεία προέρχονται από επεξεργασία του [αρχείου](#) της [στατιστικής υπηρεσίας](#) για την [απογραφή](#) πληθυσμού (Ελλάδας) του 2001.
- Ο αριθμός μέσα στα [] είναι ο πραγματικός πληθυσμός κατά περίπτωση.
- Η σειρά είναι (γενικά) αλφαβητική.

[Νομός Αχαΐας](#) [322.789]

Μέχρι τον Οκτώβριο του 2010

Από Οκτώβριο του 2010: 1.Δήμος Πατρέων 2.Δήμος Αιγιαλείας
3.Δήμος Καλαβρύτων 4.Δήμος Ερυμάνθου 5.Δήμος Δυτικής Αχαΐας

Πίνακας Δήμων Αχαΐας

- [1 Δήμος Πατρέων](#)
- [2 Δήμος Αιγείρας](#)
- [3 Δήμος Αιγίου](#)
- [4 Δήμος Ακράτας](#)
- [5 Δήμος Αροανίας](#)
- [6 Δήμος Βραχναϊκών](#)
- [7 Δήμος Διακοπτού](#)
- [8 Δήμος Δύμης](#)
- [9 Δήμος Ερινεού](#)
- [10 Δήμος Καλαβρύτων](#)
- [11 Δήμος Λαρίσσου](#)
- [12 Δήμος Λευκασίου](#)
- [13 Δήμος Μεσσάτιδος](#)
- [14 Δήμος Μόβρης](#)
- [15 Δήμος Παΐων](#)
- [16 Δήμος Παραλίας](#)
- [17 Δήμος Ρίου](#)
- [18 Δήμος Συμπολιτείας](#)
- [19 Δήμος Τριταίας](#)
- [20 Δήμος Φαρρών](#)
- [21 Δήμος Ωλενίας](#)
- [22 Κοινότητα Καλεντζίου](#)
- [23 Κοινότητα Λεοντίου](#)

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΧΑΪΑΣ

Η ιστορία της Αχαΐας ξεκινάει από τους αρχαίους χρόνους , ενώ ο πολιτισμός στην περιοχή εμφανίστηκε από το τέλος της νεολιθικής εποχής , όπως μαρτυρούν τα ευρήματα. Πρώτοι κάτοικοι υπήρξαν οι Πελασγοί , οι οποίοι είχαν ιδρύσει πολλούς οικισμούς στην περιοχή η οποία τότε ονομαζόταν Αιγιαλεία, όπως αναφέρει και ο Πausanias. Αργότερα ήρθαν στην περιοχή τα ελληνικά φύλλα , κατ' αρχήν οι Ίωνες από την Αττική γύρω στο 1406 π.χ. , οι οποίοι επιβλήθηκαν διαιρώντας την σε δώδεκα πόλεις με πρωτεύουσα την Ελίκη , μετονομάζοντας ταυτόχρονα την μέχρι τότε Αιγιαλεία σε Ιωνία . Η περιοχή ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τα σημαντικότερα κέντρα του μεγάλου Μυκηναϊκού πολιτισμού ,ενώ μετά τον Τρωικό πόλεμο ,στον οποίον έλαβαν μέρος και αρκετές πόλεις της , οι Δωριείς την χρησιμοποίησαν ως πέρασμα από την κεντρική Ελλάδα (1100 π.χ.), ώστε να εξαπλωθούν στην Πελοπόννησο. Οι Δωριείς επικράτησαν σε ολόκληρη την Πελοπόννησο εκτός από τη λεγόμενη τότε Ιωνία, αναγκάζοντας τους Αχαιούς της ευρύτερης περιοχής της Σπάρτης και του Άργους να ζητήσουν άσυλο στην χώρα των Ιώνων. Οι Αχαιοί κατέλαβαν τελικά την περιοχή το 1088 π.χ. και της έδωσαν το όνομα τους που διατηρείται μέχρι και σήμερα , δηλαδή Αχαΐα .

Στις αρχές του 13^{ου} αιώνα η Αχαΐα ακολουθώντας την τύχη και πολλών άλλων ελληνικών περιοχών , καταλήφθηκε από τους Φράγκους από τους οποίους απελευθερώθηκε το 1430. Σπουδαίο γεγονός ήταν η Ελληνική Επανάσταση του 1821, όπου λίγα χρόνια πριν την έναρξη της, εκπρόσωπος της Φιλικής Εταιρίας , ο Αντώνιος Πελοπίδας έφτασε στην Πάτρα από την Κωνσταντινούπολη για να παρακινήσει Αχαιούς να γίνουν μέλη της οργάνωσης. Τελικά το λάβαρο της επανάστασης σηκώθηκε στα Καλάβρυτα στις 25 Μαρτίου 1821 , μετά από πενήμημερη πολιορκία των Τούρκων στο κάστρο της πόλης ενώ στις 23 Μαρτίου 1821 άρχισε η πολιορκία του κάστρου της Πάτρας. Η Αχαΐα όμως γνώρισε την μανία των κατακτητών κατά τη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής , αφού καταστράφηκαν τα Καλάβρυτα το 1943 ενώ είχε σφαγιαστεί ο άμαχος πληθυσμός της Πάτρας το 1940 από τους Ιταλούς.

Η **Πάτρα** (αρχαία ελληνικά: Πάτραι) είναι η πρωτεύουσα του Νομού Αχαΐας, της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και το μεγαλύτερο αστικό κέντρο και λιμένας της Πελοποννήσου. Η δημοτική ενότητα της Πάτρας, που αντιστοιχεί στην κυρίως πόλη, έχει πληθυσμό 160.400 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Ο νέος Δήμος Πατρέων, όπως προέκυψε από το Πρόγραμμα Καλλικράτης, έχει πληθυσμό 202.757 κατοίκους και αποτελεί τον τρίτο μεγαλύτερο δήμο της χώρας. Το πολεοδομικό συγκρότημα της Πάτρας είναι το τρίτο μεγαλύτερο σε πληθυσμό στην Ελλάδα μετά της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Η Πάτρα είναι το μεγαλύτερο οικονομικό, εμπορικό και πολιτιστικό κέντρο της Πελοποννήσου και της Δυτικής Ελλάδας. Κατά τη διάρκεια των τεσσάρων χιλιετιών της ιστορίας της και ειδικότερα στη Ρωμαϊκή περίοδο, η Πάτρα αποτέλεσε κοσμοπολίτικο κέντρο της Μεσογείου, ενώ σύμφωνα με τη χριστιανική παράδοση είναι ο τόπος του μαρτυρίου του Αγίου Ανδρέα.

Αποκαλείται Πύλη της Ελλάδας προς τη Δύση, καθώς είναι διεθνές εμπορικό κέντρο, μεγάλο λιμάνι και κομβικό σημείο για το εμπόριο και την επικοινωνία με την Ιταλία και την Ευρωπαϊκή Δύση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.1 ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ:1930-1960

Η θεωρητική συζήτηση και οι εφαρμογές κατά την περίοδο αυτή ακολούθησαν τα δυο γνωστά κυρίαρχα ρεύματα, το πραγματικό – συντηρητικό και το φιλελεύθερο-παρεμβατικό. Η αντίθεση αγοράς –κράτους, που από το 1980 θα έβρισκε λύσεις υπέρ της αγοράς, την εποχή εκείνη είχε περισσότερο θεωρητικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι όλα ανεξαρτήτως τα κράτη εφάρμοζαν κάποιας μορφής παρεμβατική πολιτική στις περιφέρειες. Οι καταστροφές από τον πόλεμο και η έναρξη του ψυχρού πολέμου απαιτούσαν μια αναδιανεμητική πολιτική που θα <<...ενσωματώνει τις μάζες των εργαζομένων στο σύστημα της αγοράς εμποδίζοντας τους να πάνε προς τον κομμουνισμό>>(σχέδιο μαρσαλ,σ.58)’η όπως υποστήριζε ο Jan Tinbergen,<<...που θα συνδύαζε τα καλύτερα στοιχεία του καπιταλισμού και του σοσιαλισμού>>(αναφορά στο emmerij,1982)

Κοιτώντας λίγο προς τα πίσω, οι περισσότερες θεωρίες περιφερειακής ανάπτυξης μέχρι τα τέλη του 1960 στήριζαν τις παραδοχές τους σε αυτό που αργότερα έγινε γνωστό ως *πρότυπο υπερπροσφοράς εργασίας*. Το πρότυπο αυτό εισήγαγε την κλασική διάκριση μεταξύ ενός σύγχρονου και ενός παραδοσιακού τομέα. Ο σύγχρονος τομέας, συσχετισμένος με την αστικοποίηση, την εκβιομηχάνιση, την τεχνολογία και την επιχειρηματικότητα, θα λειτουργούσε σαν ατμομηχανή που θα έσερνε τα βαγόνια του παραδοσιακού τομέα (συσχετισμένου με την ύπαιθρο, την γεωργία, και τη χαμηλή παραγωγικότητα) προς τον εκσυγχρονισμό και την ευημερία. Αυτό σήμαινε ένα μονομερές ενδιαφέρον για το σύγχρονο τομέα, δηλαδή τις αστικές περιοχές και την εκβιομηχάνιση. Η κυρίαρχη υπόθεση ήταν ότι η <<μεταβατική περίοδος>> θα είναι σύντομη και ότι η τελική <<απογείωση>>-κατά τον Rostow-θα αποζημιώσει για όλες τις θυσίες, διαχέοντας παντού τους καρπούς της προσπάθειας.

Αυτές οι υπεραισιόδοξες απόψεις αναγνωρίζονται με άλλη μορφή και σε προγενέστερες θεωρίες περιφερειακής ανάπτυξης, η πιο απλοϊκή των οποίων ήταν η *έλλειψη και αφθονία φυσικών πόρων*. Σύμφωνα με αυτή, οι υπανάπτυκτες περιφέρειες έχουν έλλειψη φυσικών πόρων, ενώ αντιθέτως οι ανεπτυγμένες χαρακτηρίζονται από καλό κλίμα, πλούσιο υπέδαφος και υδάτινο

δυναμικό και από τις πολυσχιδείς δυνατότητες των κατοίκων τους, κυρίως την <<εργασιακή ηθική>> Perloff και Wingo,1961). Ο πλούτος και η φτώχεια εξαρτώνται λοιπόν από τη φύση, από ιστορικές ατυχίες ή τύχες, όπως συμβαίνει και με τα προικισμένα ή καθυστερημένα άτομα σε μια κοινωνία. Ο N. Kaldor (1975) στο κείμενο 4.1 αυτού του τόμου κάνει μια σύντομη παρουσίαση και κριτική των θεωριών αυτών που αποτέλεσαν τις βάσεις για μεγάλες περιφερειακές επεμβάσεις σε περιοχές όπως π.χ. την ποταμοκοιλιάδα του Τενεσή και τα Απαλάγια Όρη στις ΗΠΑ, τον ποταμό Παρανά, όπου και το τεράστιο φράγμα του Ιταϊπού, τον Αμαζόνιο, αλλά και (τριάντα χρόνια αργότερα) τη δική μας πολυσυζητημένη εκτροπή του Αχελώου.

Έχοντας τις καταβολές τους στην προπολεμική γερμανική σχολή της οικονομικής γεωγραφίας (A. Weber, A. Losch, W. Christaler) αλλά και στις απόψεις περί εκσυγχρονισμού, οι *θεωρίες της περιφερειακής ισορροπίας και της χωροθέτησης παραγωγικών δραστηριοτήτων* στηρίζονται σε τέσσερις τυπικά νεοκλασικές υποθέσεις: ελεύθερο ανταγωνισμό, πλήρη πληροφόρηση, ύπαρξη των ίδιων παραγωγικών συναρτήσεων σε όλες τις περιφέρειες και τέλεια κινητικότητα των συντελεστών παράγωγης. Οι εργοδότες μεγιστοποιούν τα κέρδη τους χωροθετώντας τις επιχειρήσεις τους εκεί που το οριακό κόστος λειτουργίας είναι μικρότερο, και οι εργαζόμενοι θα μεγιστοποιούν τις απολαβές τους εκεί που υπάρχουν καλύτερα αμειβόμενες δουλειές.

Μια τρίτη ομάδα σχετικών θεωριών είναι αυτή που αναζητούσε την περιφερειακή ανάπτυξη μέσω του *εξαγωγικού εμπορίου* κάθε περιφέρειας (Ohlin, 1933 Borts και Stein,1962). Σύμφωνα με αυτές τις θεωρίες, το εμπόριο και οι εξαγωγές τροφοδοτούν την τοπική συσσώρευση τομεακή διαφοροποίηση, οδηγώντας μακροπρόθεσμα στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων. Η βασική υπόθεση-που μας πηγαίνει πίσω στον Ricardo-είναι ότι η περιφερειακή ανάπτυξη είναι αποτέλεσμα της εξωτερικής ζήτησης και ότι το εμπόριο λειτουργεί στη βάση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και της ίσης ανταλλαγής. Το κείμενο του N. Kaldor (1975) περιγράφει και ασκεί κριτική σ' αυτές τις θεωρίες, που είχαν βρει ευρύτατη εφαρμογή μαζί με τα πρότυπα της περιφερειακής ισορροπίας μέχρι το 1965 σε Βραζιλία, ΗΠΑ, Ιταλία, Ισπανία, Τουρκία, αλλά και Ελλάδα.

Διανύοντας μια παράλληλη πορεία με τις νεοκλασικές αντιλήψεις και καλύπτοντας την άρνηση των πρώτων ως προς την κρατική παρέμβαση, η φιλελεύθερη-στρουκτουραλιστική έρευνα προσπάθησε να εφαρμόσει περισσότερο εξισοροπητικές στρατηγικές βασισμένες σε υποθέσεις πλήρους απασχόλησης. Δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην ενεργό ζήτηση, τα κενσσιανά μοντέλα θεώρησαν ότι οι περιφερειακές ανισότητες οφείλονταν κυρίως στην

έλλειψη τέτοιας ζήτησης ή στην ανεπαρκή πρόσφορα της στις περιφέρειες που εξετάζαν.

Η θεωρία της εξαγωγικής βάσης, που αναπτύχθηκε κύρια από τον D.North (1955) και τα μοντέλα *Harrod-Domar* αποτελούν τις δυο πρώτες σημαντικότερες ομάδες των κένσσιανών θεωριών. Η πρώτη προσαρμόζεται αρκετά με τις θεωρίες περί εξαγωγικού εμπορίου που προαναφέρθηκαν. Η κύρια διαφορά της έγκειται στην περισσότερο δυναμική αντιμετώπιση των παραγωγικών συντελεστών και στην παραδοχή <<μη ελευθέρων>> όρων ανταλλαγής. Τα δεύτερα διαφοροποιούνται από τα νεοκλασικά επειδή δεν αποδέχονται την ύπαρξη ενός αυτοεξισορροπητικού μηχανισμού. Στα μοντέλα *Harrod-Dammar*, αν οι ρυθμοί της περιφερειακής ανάπτυξης είναι αρχικά άνισοι, οι ανισότητες θα γίνουν μεγαλύτερες αν δεν υπάρχουν εξωοικονομικοί εξισορροπητικοί παράγοντες (π.χ. ένας κρατικός παρεμβατισμός).

Στα τέλη της δεκαετίας του 1950 είδαν το φως μια σειρά ιδιαίτερα σημαντικών συνεισφορών που τόνιζαν το γεγονός ότι οι περιφερειακές ανισότητες στα πλαίσια της καπιταλιστικής αγοράς είναι μόνιμες, έχουν σωρευτικά αποτελέσματα και απαιτούν έντονη παρέμβαση από το κράτος ή διεθνείς οργανισμούς για να ξεπεραστούν. Ο ακρογωνιαίος λίθος ήταν η υπόθεση περί μη εξισορρόπησης που προερχόταν από τις σύγχρονες θεωρίες της διεθνούς οικονομικής ανάπτυξης και των εμπειριών από υπανάπτυκτες χώρες (μέσω π.χ. του ΟΗΕ, του AID, του ΟΟΣΑ, της Διεθνούς Τράπεζας, κ.α.). Από αυτή την άποψη οι θεωρίες αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία για την επισκόπηση μας επειδή αποτέλεσαν μια σημαντική τομή στα μέχρι τότε καθιερωμένα και επειδή είχαν μια παγκόσμια και ταχυστάτη αποδοχή ως προς τις προτεινόμενες πολιτικές εφαρμογής. Μπορούμε να διακρίνουμε δυο μεγάλες ομάδες ως προς τους στόχους που είχαν: (α) μοντέλα και θεωρίες που ασχολούνται με τις καθυστερημένες περιφέρειες και τις πολωμένες περιοχές σε ανεπτυγμένες χώρες, και (β) μοντέλα και θεωρίες που ασχολούνται με την οργάνωση του περιφερειακού χώρου στα πλαίσια κάποιου προγράμματος εθνικής ανάπτυξης σε υπανάπτυκτες χώρες. Δεν είναι βέβαια πάντα δυνατή αυτή η διάκριση, γιατί οι περισσότερες από τις θεωρίες έχουν εφαρμοστεί αδιακρίτως σε ανεπτυγμένες και υπανάπτυκτες χώρες. Αυτό είναι όμως ήδη τμήμα του προβλήματος που εξετάζουμε.

Αρχίζοντας από την πρώτη ομάδα, οι θεωρίες για την *διαδικασία πόλωσης ή απομόζησης*, κυρίως από τους G. Myrdal (1957) και A. Hirschman (1958), υποστηρίζουν ότι οι οικονομικές δυνάμεις τείνουν να ενισχύσουν την ανάπτυξη ήδη ανεπτυγμένων περιφερειών και να αυξάνουν έτσι τις ανισότητες. Ο Myrdal τόνιζε ότι η διαδικασία είναι σωρευτική και ότι η πόλωση τροφοδοτεί κεφάλαια, εργασία, και <<αγαθά>> που χάνουν οι υπόλοιπες περιφέρειες. Το μοντέλο του

Hirschman, αντιθέτως, δεν υποθέτει το συνεχή σωρευτικό μηχανισμό. Η πόλωση συμφώνα με τον Hirschman, κυριαρχεί στα πρώτα στάδια της οικονομικής ανάπτυξης, ενώ τα θετικά αποτελέσματα - <<οι ροές προς τα κάτω>> - στα επόμενα.

Η έννοια του *πόλου ανάπτυξης* του F. Perroux (1955) συχνά αναφέρεται ως εφαρμογή και ως κρατική πολιτική που υλοποιεί τις θεωρίες πόλωσης. Αυτό όμως είναι λάθος γιατί πρώτον, ο Perroux δημοσίευσε πριν από τους Myrdal-Hirschman τα σχετικά του κείμενα, και δεύτερον, δεν αναφέρθηκε ποτέ σε θέματα εφαρμογής και πολιτικής. Αυτό αργότερα από τον Boudeville (1966), που ανέλαβε να <<εφαρμόσει>> μια αφηρημένη θεωρία μέσω μιας πραγματικής κρατικής πολιτικής. Σε όλη τη δεκαετία του 1960 και του 1970 κυριάρχησε η ιδέα των <<πόλων ανάπτυξης>> ως αποδοτικότερου εργαλείου περιφερειακής πολιτικής. Υπήρξε μια εύκολα κατανοητή πρόταση για τους πολιτικούς, και σχετικά απλή στην υλοποίησή της. Αρκούσε η <<χωροθέτηση ενός πόλου ανάπτυξης>> σε μια καθυστερημένη περιοχή για να αρχίσει η περιφέρεια αυτή να αφομοιώνει τα θετικά αποτελέσματα της ανάπτυξης του πόλου. Τόσο όμως η πραγματικότητα όσο και η αρχική θεωρία βρίσκονται μακριά από τις παραπάνω απλουστεύσεις που συγκροτήθηκαν σε ένα είδος *δόγματος πόλων ανάπτυξης*, το οποίο ακόμα καταδυναστεύει (με διαφορετικές εκφράσεις) τις πολιτικές εφαρμογές.

Η δεύτερη ομάδα θεωριών και πολιτικών (μοντέλα και θεωρίες που ασχολούνται με την οργάνωση του περιφερειακού χώρου στις υπανάπτυκτες χώρες) βρήκε πρόσφορο έδαφος κυρίως στην Λατινική Αμερική, την Αφρική και την Νοτιοανατολική Ασία. Οι κυβερνήσεις των πρώην αποικιών έδειξαν έντονο ενδιαφέρον για γρήγορη και αποδοτική οργάνωση του εθνικού τους χώρου, και αυτό συνέπεσε με το νέο τους ρόλο στο διεθνή καταμερισμό εργασίας. Λόγω της σημαντικής παρουσίας του κράτους και τις ισχνής παρουσίας της αγοράς σ' αυτές τις χώρες, χρησιμοποιήθηκαν κυρίως οι παρεμβατικές-φιλελεύθερες θεωρίες και πολιτικές. Έτσι, οι πόλοι ανάπτυξης η υπόθεση για σταδιακή μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και η διάχυση στο χώρο της ανάπτυξης βρήκαν μεγάλη απήχηση, αλλά τέθηκαν σε λάθος βάση. Στις ήδη προβληματικές βεβαιότητες των βιομηχανικά ανεπτυγμένων κρατών, προστεθήκαν οι αβεβαιότητες της υπανάπτυξης και η παραγνώριση των τοπικών χωροκοινωνικών δεδομένων: απλά η ανάπτυξη των χωρών και των περιφερειών ήταν ένα στάδιο στην διαδικασία ανάπτυξης, της ίδιας ανάπτυξης που ακολούθησε και η Ευρώπη το 19^ο αιώνα! Ο O.Sunkel (1973) και οι A. Fuentes και B.Ehrenreich (1984) ασκούν έμμεση αλλά σαφή κριτική σ' αυτές τις εξελικτικές απόψεις. Τέλος ο O. Sattaur (1987) αναπτύσσει τη δική του οικολογική οπτική στις αναπτυξιακές επιλογές μιας μικρής υπανάπτυκτης χώρας που εξαρτάται αποκλειστικά σχεδόν από τα δάση.

Όλη σχεδόν η δεκαετία του 1960 μπορεί να χαρακτηριστεί ως περίοδος εφαρμογής του δόγματος των πόλων ανάπτυξης. Ο Lloyd Rodwin (1963) είχε προτείνει για την Τουρκία την πολιτική της <<συγκεντρωμένης αποκέντρωσης>>, όπου η αστικο-βιομηχανική ανάπτυξη θα συγκεντρωθεί σε μεγάλο βαθμό σε καθυστερημένες περιοχές. Μια αντίστοιχη άποψη προωθούσε τότε και ο J. Friedmann (1966) για την Βενεζουέλα και αργότερα για την Βραζιλία και την Χιλή, ενώ την ίδια εποχή παρόμοια προγράμματα προωθούσαν η Νότια Κορέα, η Ταϊλάνδη και η Ιαπωνία (Friedmann και Weaver, 1979). Στην Ευρώπη περισσότερο καθαρή εφαρμογή του δόγματος έγινε στην Ισπανία του Φράνκο το 1965-66, ενώ την ίδια περίοδο στην Γαλλία οκτώ μεγάλα αστικά κέντρα μακριά από το Παρίσι ανακηρύχθηκαν <<μητροπόλεις εξισορρόπησης>>, για να αντιμετωπίσουν την υπερσυγκέντρωση στην πρωτεύουσα. Μια άλλη γνωστή παραλλαγή των πόλων ανάπτυξης στη Μεσόγειο ήταν τα λιμενοβιομηχανικά συμπλέγματα όπως π.χ. Χουέλβα, Κάδιξ και Βαλένθια στην Ισπανία, Fos-sur-Mer στη Νότια Γαλλία, Γένοβα, Μπρίντζι και Τάραντας στην Ιταλία και αργότερα (1972-1975) η ανεφάρμοστη μέχρι σήμερα πρόταση για την Πύλο. Το δόγμα λοιπόν παρέμεινε ιδιαίτερα δημοφιλές παρά τις αβεβαιότητες για την αποτελεσματικότητά του.

Ο προβληματισμός και η κριτική αναπτύχθηκαν πολύ αργότερα (1967-1969), και όχι άμεσα στις περιφερειακές θεωρίες, αλλά σε εκείνες της διεθνούς ανάπτυξης και των διεθνών σχέσεων. Το 1967 σηματοδοτείται από την καθιέρωση της νέας σχολής της <<εξάρτησης>>. Χωρίς να έχει σαφή περιφερειακή διάσταση, η σχολή της εξάρτησης επηρέασε ωστόσο καταλυτικά τόσο τις πρώτες κριτικές, μαρξιστικές αναλύσεις –που αναπτύχθηκαν μετά το 1973– όσο και τις παρεμβατικού τύπου φιλελεύθερες πολιτικές. Η έλλειψη θετικών αποτελεσμάτων κάποιας κλίμακας από την εφαρμογή προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης για δυο σχεδόν δεκαετίες και η συγκυρία σημαντικών διεθνών γεγονότων προετοίμασαν το έδαφος για εξίσου σημαντικές μεταστροφές στα κυρίαρχα δόγματα ανάπτυξης.

1.2 ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το πρόβλημα της ανάπτυξης

Τα παραδοσιακά κριτήρια της <<ανάπτυξης>> είναι κυρίως οικονομικά και τόσο γνωστά, ώστε δεν χρειάζεται να ειπωθεί τίποτε παραπάνω εδώ. Περιλαμβάνουν μετρήσεις αυξήσεις της παραγωγής (που εκφράζονται τυπικά μέσω των τιμών της αγοράς), δομικές αλλαγές στην απασχόληση (από τον πρωτογενή στο δευτερογενή και στον τριτογενή τομέα), οικονομική

σταθερότητα, που υπονοεί τη σταθερότητα των μέσων τιμών και την ανθεκτικότητα της εθνικής οικονομίας σε κυκλικές μεταπτώσεις, και ισοκατανομή του εισοδήματος.

Σχετικά με αυτά τα παραδοσιακά κριτήρια της ανάπτυξης, θα εξετάσω δυο βασικά θέματα. Το πρώτο αφορά τη γενική αξιοπιστία και εσωτερική συνοχή των κριτηρίων. Το δεύτερο θέτει το δύσκολο ερώτημα για το μακροπρόθεσμο μέλλον της παγκόσμιας οικονομίας.

Αρχίζοντας από το πρώτο ζήτημα, σημειώνω ότι η αποσπασματική φύση των παραδοσιακών κριτηρίων είναι ήδη γνωστή και δεν χρειάζεται περαιτέρω κριτική. Έχοντας διαμορφωθεί εδώ και πενήντα χρόνια, τα κριτήρια αυτά σήμερα απαιτείται να αλλάξουν επειγόντως, γιατί πλέον είναι τελείως ακατάλληλα να κατευθύνουν μια κρατική πολιτική. Σταχυολογώ μερικές από τις γνωστές τους αδυναμίες:

- Το υπάρχον πλαίσιο αδυνατεί να εκτιμήσει και να αποδεχτεί το κοινωνικό κόστος της παραγωγής, όπως είναι η μόλυνση του περιβάλλοντος, η καταστροφή των μη ανανεώσιμων αποθεμάτων, η δομική ανεργία.
- Το υπάρχον πλαίσιο αδυνατεί να αποδεχτεί και να μετρήσει την τεράστια σε όγκο και ποιότητα εργασία που παρέχεται έξω και πέρα από τις <<τυπικές>> μορφές που υπολογίζονται οι εθνικές στατιστικές.
- Το υπάρχον πλαίσιο δεν μπορεί να καταχωρήσει τις διαφορές στην ποιότητα παροχής των συλλογικών εξυπηρετήσεων στην υγεία, την εκπαίδευση, τις μεταφορές, την κατοικία, και την πληροφόρηση.
- Το υπάρχον πλαίσιο δεν έχει ούτε στόχο αλλά ούτε και δυνατότητα να λάβει υπόψη του την απλήρωτη εργασία στην οικογένεια και την κοινότητα. Αυτές οι παραγωγικές σχέσεις, στις οποίες συμμετέχουν κυρίως οι γυναίκες, αναπτύσσονται έξω από τα όρια της τυπικής οικονομίας και παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ποιότητα της καθημερινής ζωής.
- Τέλος, το υπάρχον πλαίσιο είναι προσκολλημένο στην υφιστάμενη άνιση διανομή του εισοδήματος, αποδεχόμενο ότι τυχόν αύξηση του εισοδήματος των πλουσίων πρέπει να αξιολογηθεί ομοίως με την αύξηση του εισοδήματος των φτωχών, κατά τον συνολικό υπολογισμό της εθνικής παραγωγής.

Το δεύτερο θέμα αφορά την προοπτική της οικονομικής διεύρυνσης τα επόμενα τριάντα χρόνια. Μπορούμε να περιμένουμε επανάληψη των υψηλών ποσοστών διεύρυνσης, όπως τις δεκαετίες του '50 και του '60, καθώς η οικονομία εξέρχεται από την κρίση και οδηγείται σε νέα φάση συσσώρευσης;

Ή είναι πιθανότερο ότι στο μέλλον οι ρυθμοί ανάπτυξης θα είναι πολύ χαμηλοί, έως και αρνητικοί; Η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα επηρεάζει άμεσα τον τρόπο με τον οποίο θα ενεργήσουμε.

Μια αφελής πρόβλεψη –που αποτελεί για ορισμένους επίσημη πολιτική θέση– μας κατευθύνει σε αναπτυξιακές στρατηγικές που βασίζονται αποκλειστικά στο ιδιωτικό κεφάλαιο με την ενίσχυση του κράτους. Αν αυτές οι επιλογές είναι σωστές, ίσως να επιφέρουν πάλι όπως και σε προηγούμενες περιόδους- μερική αναδιανομή του εισοδήματος προς εκείνους που έπρεπε να πληρώσουν το κοινωνικό κόστος της γρήγορης αναδιάρθρωσης, της ανεργίας, της μείωσης των μισθών και της γεωγραφικής μετακίνησης. Αν όμως ισχύει η άλλη υπόθεση, των χαμηλών ή των μηδενικών ρυθμών ανάπτυξης, η κατάσταση αλλάζει τελείως. Τα κράτη θα θέλουν να κρατήσουν ότι έχουν, τα σύνορα πιθανόν να κλείσουν, τα άτομα θα περιορίζονται στις κοινότητες τους, η άτυπη οικονομία θα αναπτύσσεται ραγδαία, οι εξατομικευμένες λύσεις θα προάγονται εις βάρος του διεθνισμού και οι χώρες της περιφέρειας θα παραμείνουν χωρίς βοήθεια και στηρίγματα.

Βέβαιο είναι, πάντως, ότι κάνεις δεν μπορεί να απαντήσει για το μέλλον της παγκόσμιας οικονομίας. Ενισχύονται όμως οι εκτιμήσεις ότι εισερχόμαστε σε μια νέα νεοεμπορευματική περίοδο στην παγκόσμια ιστορία και ότι πιθανότερο είναι να ισχύει η δεύτερη υπόθεση. Προσπάθησα να περιγράψω την δεύτερη με λόγια και όχι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Η ενδογενής ανάπτυξη, ακόμα και σε εθνικό επίπεδο, σαφώς δεν είναι ευλογία και μια εσωστρεφής περιφερειακή συνείδηση και δράση ενδεχομένως να ενισχύσει συντηρητικά πολιτικά συμφέροντα και τις επιλογές του μεγάλου κεφαλαίου. Η ευρωπαϊκή ιστορία μεταξύ των πολέμων βρήκει τέτοιων παραδειγμάτων. Ωστόσο, με μια άλλη πολιτική ιδεολογία, θεμελιωμένη σε κοινωνικούς υπολογισμούς, η ενδογενής ανάπτυξη έχει πιθανότητες να επιτύχει.

Το πρόβλημα της περιφέρειας

Υπάρχουν δυο μορφές κοινωνικής ενσωμάτωσης στο χώρο. Η πρώτη απορρέει από την λειτουργική συσχέτιση των οικονομικών ενεργειών και εκφράζεται μέσα από ένα παγκόσμιο σύστημα μεγάλων μητροπολιτικών περιφερειών όπως το Λονδίνο, η Νέα Υόρκη, το Λος Άντζελες, το Κονγκ Κονγκ, η Σιγκαπούρη, η Πόλη του Μεξικού και το Σαο Πάολο.

Η δεύτερη μορφή ενσωμάτωσης αφορά οροθετημένες ιστορικές περιφέρειες που αποτελούν κοινωνικοπολιτικές και πολιτιστικές οντότητες και μπορεί να

περιλαμβάνει παραδοσιακές πόλεις (που θεωρούνται εδώ πολιτικές κοινότητες ,όπως η Σιένα, η Φλωρεντία, η Γενεύη, η Βρέμη) μικροπεριφέρειες σε αγροτικές περιοχές, οι οποίες ορίζονται από τη γεωγραφία και τις κοινές πηγες πολιτικές περιφέρειες όπως το Πουέρτο Ρίκο, το Κεμπέκ, η Ουαλία και η Σκωτία ,πολιτιστικές περιφέρειες όπως η Νέα Αγγλία, η περιοχή των Βάσκων και η Καταλονία και φυσικά μεμονωμένα εθνικά κράτη. Είναι περιπτώσεις οργάνωσης της κοινωνικής ζωής σε συγκεκριμένες περιοχές και η αιχμή τους είναι πρωταρχικά πολιτική.

Κάθε περιφέρεια ενσωματωμένη σε κάποια περιοχή έχει ορισμένους οικονομικούς πόρους που αποδίδονται σε είδος και σε ποιότητα εργατικού δυναμικού. Το ζήτημα ζωτικής σημασίας για τους ανθρώπους μιας τέτοιας περιφέρειας είναι ποιος οργανώνει τους πόρους της. Σε ορισμένες περιπτώσεις (τόπος-χρόνος), αυτός είναι κυρίως το κράτος , εργαζόμενοι οργανωμένοι σε συνεταιρισμούς, τα μεμονωμένα νοικοκυριά, το ιδιωτικό κεφάλαιο ή το διεθνές κεφάλαιο.

Σ' αυτό το ανταγωνιστικό πλαίσιο, οι περιθωριοποιημένες περιφέρειες τείνουν να είναι περισσότερο ευάλωτες από εκείνες που βρίσκονται στα βασικά σταυροδρόμια της παγκόσμιας οικονομίας: η διαπραγματευτική δύναμή τους απέναντι στις διεθνείς εταιρίες και το κράτος είναι μικρότερη από αυτή των ανά τον κόσμο μεγάλων αστικών περιφερειών, από τη βιωσιμότητα των οποίων εξαρτάται η επιτυχία του κεφαλαίου να διευθύνει την παγκόσμια οικονομία. Οι περιθωριοποιημένες περιφέρειες υστερούν των αστικών στο ότι έχουν μικρότερη πολιτική δύναμη και λιγότερους πόρους να συνεισφέρουν στην παγκόσμια παράγωγή. Το κεφάλαιο, η εργασία και η πληροφόρηση χορηγούνται και αφαιρούνται από αυτές τις περιφέρειες σύμφωνα με τις προθέσεις κυρίως εξωτερικών παραγόντων, που δεν έχουν καμία ευθύνη απέναντι στις περιφερειακές κοινότητες. Μια περιθωριοποιημένη περιφέρεια που προσπαθεί να προωθήσει τη δική της ανάπτυξη γρήγορα ανακαλύπτει ότι το μικρό και το τοπικό δεν είναι μόνο όμορφο, αλλά και αδύναμο.

Προς μια αυτοδύναμη ανάπτυξη

Η ενδογενής ανάπτυξη είχε αρχικά προταθεί ως λύση για προβλήματα εξάρτησης και φτώχειας σε περιθωριοποιημένες περιφέρειες του Τρίτου Κόσμου. Τώρα βλέπουμε ότι, για τέτοιες περιοχές, ο δρόμος προς την ενδογενή ανάπτυξη στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομικής πολιτικής είναι ουσιαστικά κλειστός. Μόνο οι αστικές περιφέρειες, που μπορούν να χρησιμοποιήσουν την εξισορροπητική δύναμη τους, έχουν τη δυνατότητα να διαπραγματεύονται με το

διεθνές κεφάλαιο και με το κράτος για συμφωνίες ευνοϊκές προς αυτές ή, για να είμαστε ακριβείς, ευνοϊκές προς την οικονομικοπολιτική <<ελίτ>> τους. Για τις ανά τον κόσμο αστικές περιφέρειες, η ενδογενής ανάπτυξη είναι αποτέλεσμα της <<πάλης>> ανάμεσα στα τοπικά και τα λειτουργικά φαινόμενα, με τα τελευταία να υπερέχουν. Κάτι τέτοιο όμως απέχει πολύ από αυτό που εννοούν ορισμένοι υποστηρικτές της ενδογενούς ανάπτυξης όταν αναφέρονται στην ανάπτυξη <<από τα κάτω>>.

Η βάση για μια αυτοδύναμη ανάπτυξη είναι ένα σύνολο από κοινωνικές αξίες-μια ιδεολογία-η οποία, με τη σειρά της, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μια ριζική κριτική της υπάρχουσας κατάστασης. Και επειδή τέτοιες αξίες είναι απαραίτητες για την αντίδραση στο επικρατέστερο ήθος, το έργο που βασίζεται σε αυτές μπορεί να χαρακτηριστεί ριζοσπαστικό. Μολονότι δεν υπάρχουν δυο ομάδες που θα τις καταλάβουν ακριβώς όμοια, η πιθανότητα είναι μεγάλη, στο πλαίσιο της αυτοδύναμης ανάπτυξης, να επιλεγούν από τις παρακάτω:

- Έναν προσανατολισμό που θα δίνει προτεραιότητα στις βασικές και πνευματικές ανάγκες των ανθρώπων
- Μια ηθικά που θα τονίζει τις αρμονικές και ανεκτικές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και του φυσικού περιβάλλοντός τους
- Την κοινωνική αναγνώριση της αξίας της εθελοντικής εργασίας σε νοικοκυριά και στην κοινωνία
- Τον εκδημοκρατισμό του κεφαλαίου όσον αφορά την <<εσωτερική>> του λογοδοσία ως προς τους εργαζόμενους, αλλά και την αντίστοιχη <<εξωτερική>> του λογοδοσία ως προς τις κοινότητες και τις περιοχές
- Την ισχυρή προτίμηση στις μη ιεραρχικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης, όπως η δομή των μικρών ομάδων και δικτύων
- Την τοπική αυτοδιοίκηση, η οποία θα συμπεριλαμβάνει και τις χαμηλότερες μορφές πολιτικής οργάνωσης, στο δρόμο, στο χωριό και στη γειτονιά
- Την ισότητα στην πρόσβαση των βάσεων της κοινωνικής δύναμης, συμπεριλαμβανομένων των εξής στοιχείων: επιπλέον χρόνος, γνώση και δεξιότητες, οργανώσεις όργανα της παραγωγής και της υγείας, κατάλληλος χώρος διαβίωσης δουλειάς και πολιτικής συγκέντρωσης, στρατηγική πληροφόρηση, κοινωνικά δίκαια και οικονομικοί πόροι.

Η αυτοδύναμη ανάπτυξη είναι ένας τρόπος για να ενεργοποιηθεί κάποιος πολιτικά. Περιλαμβάνει απλούς ανθρώπους ως δρώντα υποκείμενα και θα επιδείξει στη δική της πράξη τις διάφορες απόψεις της συλλογικής αυτοδυναμίας. Υιοθετεί την ενότητα θεωρίας και πράξης και διατίθεται να μάθει

από το ίδιο της το έργο την αλλαγή της πραγματικότητας. Ψάχνει την αποτελεσματικότητα μέσα από μορφές οργάνωσης που βασίζονται στην αποκέντρωση, διασκορπισμένες ηγετικές ευθύνες και μορφές κοινωνικών σχέσεων που συνδέονται, με τη σειρά τους, με ένα κοινωνικό κίνημα σε γενικά πολιτικά επίπεδα, που ξεχύνεται πέρα από περιφερειακά όρια για να πετύχει μια χαλαρή και ελαστική στάση απέναντι στο διεθνές κεφάλαιο και την πολιτεία. Το κύριο μέρος όμως της ισχύος της αυτοδύναμης ανάπτυξης πηγάζει από μια ηθελημένη αποκήρυξη της τυπικής οργάνωσης. Ο στόχος του κινήματος είναι να αλλάξει την πραγματικότητα, όχι να διοικεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η περιφέρεια διευκολύνει τον προγραμματισμό μεγάλων αναπτυξιακών έργων και την ορθολογική οργάνωση της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, γιατί η μεγαλύτερη έκταση δίνει την αναγκαία ποικιλία της μορφολογίας του εδάφους, που είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του <<οικολογικού>> η φυσικού ισοζυγίου και την προστασία του περιβάλλοντος. Τα κλαδικά επενδυτικά σχέδια, που πραγματώνουν στόχους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, αποκτούν μεγαλύτερη ευελιξία στην επιλογή του τόπου εγκατάστασης των παραγωγικών τους μονάδων μέσα στα ευρύτερα όρια της περιφέρειας. Η μεγιστοποίηση της ωφέλειας για τους κατοίκους της περιφέρειας από τα σχέδια αυτά και η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της ποιότητας της ζωής επιτυγχάνοντας αποτελεσματικότερα μέσα στα όρια της περιφέρειας, που έχει την οικονομική βάση, παραγωγής και απασχόλησης, για βιωσιμότητα και αυτοδύναμη ανάπτυξη. Η περιφέρεια έχει επίσης τις προϋποθέσεις για οικονομική σταθερότητα και ταυτόχρονα για ποικιλία συνδυασμών διάρθρωσης της οικονομίας της, που μπορεί να προκληθεί από την κινητικότητα των συντελεστών της παραγωγής.

Η αλληλεξάρτηση εξάλλου λύσεων στα προβλήματα ανάπτυξης, η συμπληρωματικότητα πόρων, η οικονομική εξειδίκευση και η βιομηχανική υποδομή της περιφέρειας σταθεροποιούν την οικονομική ενότητα και διευρύνουν την εξαγωγική βάση της περιφέρειας. Με την <<υποστήριξη>> της συνολικής έκτασης της περιφέρειας, ακόμη, από τη λειτουργική, ιεραρχική και πολυπολική διασπορά των αστικών της κέντρων, ενισχύεται η περιφερειακή <<συνείδηση>> των κατοίκων της, με συνέπεια τη συγκράτηση τους στη περιφέρεια και την ενδυνάμωση της αποφασιστικότητας τους για δραστηριοποίηση σε όλους τους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Η αυτοδυναμία, λοιπόν της περιφέρειας, διοικητικά και οικονομικά, ενδυναμώνει την εθνική προσπάθεια ανάπτυξης, ενισχύει την ισόρροπη

κατανομή των αποτελεσμάτων της και προωθεί την ισότητα ανάμεσα στις χωρικές μονάδες μιας χώρας.

Οι μικρότερες χωρικές μονάδες (π.χ. νομοί), τέλος μπορούν να χρησιμεύσουν ως << μονάδες βάσης >> στον περιφερειακό προγραμματισμό με μεγαλύτερη εξειδίκευση παραγωγής και κοινότητα συμφερόντων.

2.2 ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στην τρέχουσα χρηματοδοτική περίοδο, η εξεταζόμενη περιοχή βρίσκεται εντεταγμένη στο Π.Ε.Π. Πελοποννήσου :

- Προϋπολογισμός Π.Ε.Π. 2000 - 2006

Συνολικό Κόστος :	728.441.677 Ευρώ
Δημόσια Δαπάνη :	620.038.599 Ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή :	465.028.950 Ευρώ
Εθνική Συμμετοχή :	155.009.649 Ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή :	108.403.078 Ευρώ

- Στρατηγικοί Στόχοι

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος της περιφέρειας είναι η μείωση της αναπτυξιακής υστέρησης της ενδοχώρας και των απομακρυσμένων περιοχών της από τα αστικά και ημιαστικά της κέντρα, αλλά και την πρωτεύουσα της χώρας , σε συνδυασμό με την εξωστρέφεια της , τόσο προς την υπόλοιπη χώρα και δε προς τα μητροπολιτικά κέντρα (Αθήνα – Θεσσαλονίκη), όσο και προς το νότο του εξωτερικού με << γέφυρα>> την Κρήτη. Το πρόγραμμα εξειδικεύεται σε 6 << άξονες προτεραιότητας >> με 34 << μέτρα>>.

2.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013, η Ελλάδα χωρίστηκε σε πέντε χωρικές ενότητες , στις οποίες αντιστοιχούν πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) , ως ακολούθως :

⊓ ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης :

Συνολική δημόσια δαπάνη : 4,17 δις ευρώ (εκ των οποίων 2,7 δις ευρώ αποτελούν κοινοτική χρηματοδότηση).

⊓ ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιόνιων Νήσων :

Συνολική δημόσια δαπάνη : 1,315 δις ευρώ (εκ των οποίων 914 εκ. ευρώ αποτελούν κοινοτική χρηματοδότηση).

⊓ ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου :

Συνολική δημόσια δαπάνη : 1,325 δις ευρώ (εκ των οποίων 871,3 εκ. ευρώ αποτελούν κοινοτική χρηματοδότηση).

⊓ ΠΕΠ Θεσσαλίας –Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου:

Συνολική δημόσια δαπάνη : 1,823 δις ευρώ (εκ των οποίων 1,105 δις ευρώ αποτελούν κοινοτική χρηματοδότηση).

⊓ ΠΕΠ Αττικής :

Συνολική δημόσια δαπάνη : 3,561 δις ευρώ (εκ των οποίων 2,438 δις ευρώ αποτελούν κοινοτική χρηματοδότηση).

Τα Π.Ε.Π. θα συμβάλλουν στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα , με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας / περιφέρειας. Σε κάθε περίπτωση, τα Π.Ε.Π. για όλες τις περιφέρειες θα καλύψουν έναν **κοινό κορμό παρεμβάσεων**, ως εξής :

- Û Κοινωνικές υποδομές
- Û Υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας , ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοιχτής φροντίδας , εξειδικευμένος εξοπλισμός, μέτρα ανάπτυξης και προστασίας της δημόσιας υγείας.)
- Û Πολιτισμός (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς)
- Û Έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας.
- Û Πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης
- Û Πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών.

2.4 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2007 – 2013

ΤΙΤΛΟΣ	ΛΗΞΗ
Νέα Καινοτομική Επιχειρηματικότητα	01/11/2011
Δημιουργία Καινοτομικών Συστάδων Επιχειρήσεων	17/10/2011
Συνεργασία 2011	25/07/2011
Εξωστρέφεια - Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων	14/06/2011
Πράσινος Τουρισμός	31/03/2011
Digit Retail	21/03/2011
Digit Content	28/01/2011
Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες	12/01/2011
Ένδυση και Υπόδηση – Νέες προοπτικές	22/11/2010

Υποστήριξη Νέων Επιχειρήσεων για Δραστηριότητες Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης	15/09/2010
Πράσινη Επιχείρηση 2010	23/07/2010
Πράσινες Υποδομές 2010	23/07/2010
Δημιουργία – Υποστήριξη Νέων Καινοτόμων Επιχειρήσεων	30/06/2010
Ενίσχυση Επιστημόνων – Ελευθέρων Επαγγελματιών στο πλαίσιο των ΠΕΠ	30/11/2009
Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας Γυναικών	16/11/2009
Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας Νέων	16/11/2009

2.5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Σήμερα, η Ελλάδα δεσμεύεται απέναντι στη νέα Ευρωπαϊκή Ενεργειακή Πολιτική και απαντά στο ενεργειακό πρόβλημα, με μια έξυπνη ενέργεια. Μια ενέργεια που :

- 1) Θα μειώσει την εξάρτηση της χώρας μας από συμβατικούς ενεργειακούς πόρους
- 2) Θα ενισχύσει τον ενεργειακό μας εφοδιασμό με πρακτικά ανεξάντλητες, εγχώριες πηγές,
- 3) Θα συμβάλλει αποφασιστικά στην προστασία του περιβάλλοντος.

Με αυτό, ως στόχο το Υπουργείο Ανάπτυξης, φορέας της ενεργειακής πολιτικής στην Ελλάδα εστιάζει στη διαμόρφωση ενός κατάλληλου ρυθμιστικού

και νομικού πλαισίου , που θα δώσει ώθηση στις επενδύσεις για την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως :

- I. **Η ηλιακή ενέργεια** , η οποία αξιοποιείται μέσω τεχνολογιών που εκμεταλλεύονται άμεσα την ηλιακή ακτινοβολία.
- II. **Η αιολική ενέργεια** , η οποία στηρίζεται στην εκμετάλλευση της κινητικής ενέργειας των ανέμων.
- III. **Η γεωθερμική ενέργεια** , μέσω της οποίας τα θερμά νερά ή και οι ατμοί που υπάρχουν στους αγωγούς της γης
- IV. **Η υδροηλεκτρική ενέργεια** , η οποία στηρίζεται στην εκμετάλλευση της μηχανικής ενέργειας του νερού και της μετατροπής της σε ηλεκτρική ενέργεια με τη βοήθεια στροβίλων και ηλεκτρογεννητριών.

2.5.1 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- **ΑΙΟΛΟΣ** ίδρυση αιολικού πάρκου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη θέση Μύτικας στο νομό Φθιώτιδας με δυναμικότητα 10 MW και πηγή χρηματοδότησης ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04
- **SOLAR ENERGY** δύο φωτοβολταϊκοί σταθμοί ισχύος 99,90 MW έκαστος στο νομό Καστοριάς με δυναμικότητα 199,80 KW και πηγή χρηματοδότησης ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04
- **ΕΝΕΡΓΕΙΚΗ** αιολικά πάρκα ισχύος 24 MW στη θέση Ζωοδόχος πηγή του νομού Κοζάνης και 14 MW στη θέση Παναγία Σουμελά του νομού Ημαθίας και πηγή χρηματοδότησης ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04
- **BUSINESS ENERGY** αιολικό πάρκο ισχύος 11,5 MW στη θέση Αδέρες του δήμου Τροιζηνίας του νομού Αττικής και πηγή χρηματοδότησης ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04
- **ΑΙΟΛΙΚΟ** ίδρυση αιολικού πάρκου ισχύος 5 MW στη θέση κουτσοτρούλης του νομού Ρεθύμνης και πηγή χρηματοδότησης ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04
- **VECTOR – CESA** ίδρυση πάρκου ηλεκτρικής ενέργειας 9 MW στη θέση Λυκοστέρνα του νομού Βοιωτίας και πηγή χρηματοδότησης ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04

- **ΑΙΟΛΙΚΗ** ίδρυση μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολική ενέργεια ισχύος 13,6 MW στη θέση << βουνογίωργος >> στο νομό Αχαΐας και πηγή χρηματοδότησης ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04
- **ΑΝΕΜΟΣ** ίδρυση μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολική ενέργεια ισχύος 28,8 MW στη θέση Τούμπα – Ανθοβούνι του νομού Φλώρινας.

2.6 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007 – 2013

Στον τομέα της Αλιείας , η Ελλάδα στοχεύει σε μια βιώσιμη εκμετάλλευση των έμβιων υδρόβιων πόρων και της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαντολλογικές οικονομικές και κοινωνικές πτυχές κατά ισόρροπο τρόπο.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιείας 2007 – 2013» έχει προϋπολογισμό **274.105.143 ευρώ** , εκ των οποίων 66.272.906 ευρώ αποτελούν Εθνική χρηματοδότηση.

Η αειφόρος ανάπτυξη κοινής αλιευτικής πολιτικής θα επιδιωχθεί με το νέο **Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας**. Το νέο ταμείο θα επικεντρωθεί σε ένα περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων ως εξής :

Ø Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου

- Ø Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- Ø Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος
- Ø Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών
- Ø Τεχνική βοήθεια

2.7 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ 2007 – 2013

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα 2007 -2013» έχει ως κύρια επιδίωξη τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας , δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη διάσταση της καινοτομίας.

Το Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα 2007 -2013» έχει προϋπολογισμό συνολικής δημόσιας δαπάνης της τάξης των **1.721.000.000** ευρώ

Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν από το Ε.Π. αποσκοπούν στην προώθηση του συστήματος έρευνας ανάπτυξης και καινοτομίας της χώρας και στη διασύνδεση του συστήματος με τον παραγωγικό ιστό, καθώς και στην ενίσχυση του επιχειρηματικού ιστού και την ποιοτική αναβάθμιση των προϊόντων , συμπεριλαμβανομένης της επιχειρηματικής δικτύωσης .

Επίσης , αποσκοπούν στην ενίσχυση των δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας , στη βελτίωση των μηχανισμών εποπτείας της αγοράς , καθώς και στην εξασφάλιση της ενεργειακής επάρκειας της χώρας και μέσω των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Οι βασικότερες προτεραιότητες του επιχειρηματικού προγράμματος ανταγωνιστικότητα επιχειρηματικότητα II για την περίοδο 2007 – 2013 (ΕΠΑΝ II 2007 – 2013) είναι :

- ✚ Η προώθηση της καινοτομίας υποστηριζόμενη από έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη
- ✚ Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας
- ✚ Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- ✚ Η ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και η ενίσχυση της αειφόρας.

Στις προτεραιότητες του ΕΠΑΝ ΙΙ 2007 – 2013 συγκαταλέγεται και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων κατάρτισης επιχειρηματιών , εργαζομένων , ερευνητών, καθώς και απασχολούμενων στον τουριστικό τομέα του πολιτισμού και της υγείας.

2.8 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007 – 2013

Η στρατηγική της χώρας για την ανάπτυξη του τομέα γεωργίας και των αγροτικών περιοχών έχει αποτυπωθεί στο Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) . Η επιλεχθείσα στρατηγική θα υλοποιηθεί μέσω του **προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 – 2013 «Αλέξανδρος Μπαλατζής»** το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο για την Αγροτική Ανάπτυξη. Το πρόγραμμα σε επίπεδο στρατηγικής και στόχων είναι απόλυτα συνεκτικό και συμπληρωματικό με το ΕΣΠΑ 2007 – 2013 και τα τομεακά και τα περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα που θα χρηματοδοτηθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία κατά τη Δ΄ προγραμματική περίοδο ενώ περιλαμβάνει τρεις βασικές ενότητες παρεμβάσεων που στοχεύουν :

- Στη **βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή τομέα** (γεωργία ,κτηνοτροφία ,δασοκομία ,αλιεία)
- Στην **προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο διαχείριση των πόρων.**
- Στη **διαφοροποίηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία.**

Τα αποτελέσματα που αναμένεται να επιφέρει το Πρόγραμμα στη διάρκεια της νέας Προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013 είναι :

- Επαγγελματική κατάρτιση και ενημέρωση 30.000 γεωργών και δασοκόμων που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς μια δραστηριότητα κατάρτισης στον τομέα της γεωργίας. Εγκατάσταση 12.000 νέων γεωργών
- Επενδυτική στήριξη 8.000 γεωργικών εκμεταλλεύσεων για τον εκσυγχρονισμό τους

- Επενδυτική στήριξη 900 επιχειρήσεων στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων
- Επενδυτική στήριξη 250 επιχειρήσεων στη μεταποίηση δασοκομικών προϊόντων , 953 έργα για τη βελτίωση και ανάπτυξη υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας και δασοκομίας
- Ενίσχυση 10.000 δικαιούχων για εκπλήρωση των προτύπων με βάση την κοινοτική νομοθεσία
- Ενίσχυση 6.500 γεωργικών εκμεταλλεύσεων για τη συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων
- Ενίσχυση 1.500 δράσεων ενημέρωσης – προώθησης των προϊόντων στο πλαίσιο συστημάτων για την ποιότητα των τροφίμων
- Στήριξη σε 70.000 γεωργικές εκμεταλλεύσεις με ενισχύσεις στους γεωργούς ορεινών περιοχών για φυσικά μειονεκτήματα
- Στήριξη σε 38.000 γεωργικές εκμεταλλεύσεις με ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα , εκτός των ορεινών
- Στήριξη σε 4.000 γεωργικές εκμεταλλεύσεις γεωργών που ασκούν γεωργική δραστηριότητα σε περιοχές Natura 2000
- Στήριξη σε 330 δασοκομικές εκμεταλλεύσεις που ασκούν δραστηριότητα σε περιοχές Natura 2000
- Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις σε 4.000 γεωργικές εκμεταλλεύσεις και εκμεταλλεύσεις άλλων διαχειριστικών γαιών
- Ενισχύσεις σε 18.500 δικαιούχους για πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών
- Ενισχύσεις σε 4.500 δικαιούχους για μη δάσωση γεωργικών γαιών
- Ενισχύσεις 452 δράσεων αποκατάστασης του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγής δράσεων πρόληψης
- Ενίσχυση 570 δικαιούχων για διαφοροποίηση των αγροτικών δραστηριοτήτων προς μη γεωργικές δραστηριότητες
- Στήριξη δημιουργίας και ανάπτυξης 750 πολύ μικρών επιχειρήσεων
- Στήριξη 1.100 νέων τουριστικών επιχειρήσεων
- Ενίσχυση 430 δράσεων βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό
- Ενίσχυση 165 δράσεων που αφορούν ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών
- Στήριξη 270 δράσεων για τη διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς

Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της προσέγγισης Leader που περιλαμβάνει τη λειτουργία 40 ΟΤΔ που θα χρηματοδοτήσουν 1.000 έργα.

- Διατοπική και διεθνική συνεργασία στο πλαίσιο της προσέγγισης Leader στο πλαίσιο 30 έργων

- Στήριξη 130 δράσεων στο πλαίσιο της λειτουργίας των ομάδων τοπικής δράσης , απόκτηση δεξιοτήτων και εμπύχωση στην περιοχή.

Η συνολική χρηματοδότηση για το ΠΑΑ 2007 – 2013 θα ανέλθει σε 5,298 δις ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΠΑΡΟΧΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ)

Αντικείμενο της παρούσας ενότητας αποτελεί η διαμόρφωση μιας συνοπτικής εικόνας των οικονομικών επιδόσεων και χαρακτηριστικών του Νομού. Ένας από τους βασικούς στόχους της αιρετής Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι η ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας. Για την υλοποίηση αυτού του στόχου η Περιφέρεια χρησιμοποιεί ως βασικό εργαλείο το «καλάθι των προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας». Πριν όμως μιλήσουμε για το «καλάθι» είναι χρήσιμο να σκιαγραφήσουμε, σε γενικές γραμμές, το τοπίο.

Η πρώτη παρατήρηση αφορά την ύπαρξη ενός σχετικά ισχυρού πρωτογενούς τομέα στη Δυτική Ελλάδα. Ενώ σε όλη τη χώρα ο πρωτογενής τομέας παράγει το 6,8% της συνολικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ), το αντίστοιχο ποσοστό για τη Δυτική Ελλάδα ανέρχεται στο 12,3%. Αν μάλιστα μεταφέρουμε τις αντίστοιχες επιδόσεις στις ενότητες που συγκροτούν την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούμε ότι στην Ηλεία ο πρωτογενής τομέας παράγει το 27% της ΑΠΑ, στην Αιτωλοακαρνανία το 12,8% και στην Αχαΐα το 6,2%.

Τα παραπάνω στοιχεία σημαίνουν ότι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχουμε μεγαλύτερη συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα στο εισόδημα και στην απασχόληση των κατοίκων και συνεπώς τα προβλήματα του συγκεκριμένου τομέα επιδρούν σε μεγαλύτερο βαθμό στην οικονομία και στην κοινωνία της περιοχής μας απ' ό,τι στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Ταυτόχρονα, στην Περιφέρειά μας εμφανίζονται σε μεγάλο βαθμό όλες οι κλασικές αδυναμίες του πρωτογενούς τομέα οι οποίες μπορεί να συνοψισθούν, κυρίως, στις παρακάτω :

- Μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος
- Μικρή ηλιακή διάρθρωση του αγροτικού πληθυσμού
- Ελλιπής εκπαίδευση και κατάρτιση του αγροτικού πληθυσμού
- Αδυναμίες στους τομείς εμπορίας και διακίνησης

- Πλημμελής οργάνωση των Αγροτικών Συνεταιρισμών

Με βάση αυτά τα δεδομένα η Περιφέρεια έθεσε ψηλά στην ατζέντα της τα ζητήματα της αγροτικής πολιτικής με βασικό πλαίσιο το «*Καλάθι Προϊόντων*»

3.1 Τι είναι όμως αυτό το Καλάθι;

Αναζητήθηκαν ιδιαίτερα τοπικά προϊόντα που βασίζονται στην ταυτότητα και τη φήμη της περιοχής. Πρόκειται για προϊόντα που συνδέονται με το διατροφικό πρότυπο της περιοχής μας, έχουν επαρκή παραγωγή, είναι βιώσιμα από εμπορική και επιχειρηματική άποψη και μπορούν να αποτελέσουν την αιχμή του δόρατος για την ανάπτυξη και την εξωστρέφεια της περιοχής μας.

Τα προϊόντα αυτά πρέπει να καταλάβουν τη δική τους θέση στην αγροτοδιατροφική αλυσίδα λαμβάνοντας υπ' όψιν την τάση των τελευταίων δεκαετιών για προώθηση προϊόντων με βάση την προέλευση τους. Στην προσπάθεια αυτή στρατηγικό ρόλο παίζει η ανάδειξη της περιφερειακής ταυτότητας άρα και της φήμης με το παράλληλο χτίσιμο ισχυρών εταιρικών σημάτων (BRAND NAMES)

Οι συγκεκριμένες δράσεις που θα συνοδεύσουν τα προϊόντα του καλαθίου αφορούν την προώθηση τους με εθνικό σήμα υπό την αιγίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τη θεσμοθέτηση Περιφερειακού Σήματος για την πιστοποίηση της ποιότητας των προϊόντων του καλαθίου, την υποστήριξη των συγκεκριμένων προϊόντων εκ μέρους του ΥΠΑΑΤ όσον αφορά την εμπορική έρευνα και τεκμηρίωση, την εφαρμοσμένη έρευνα, την εκπαίδευση, την προβολή και τα κίνητρα, την προώθηση της βιώσιμης πράσινης ανάπτυξης, την προστασία της βιοποικιλότητας στη Δυτική Ελλάδα μέσα από τη διατήρηση και ενίσχυση ντόπιων ποικιλιών, καλλιεργειών και εκτροφών ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχιση τους και η σύνδεση τους με την τοπική οικονομία και τέλος η ανάδειξη της Δυτικής Ελλάδας ως προορισμός με ιδιαίτερη ταυτότητα, γεύση και άρωμα.

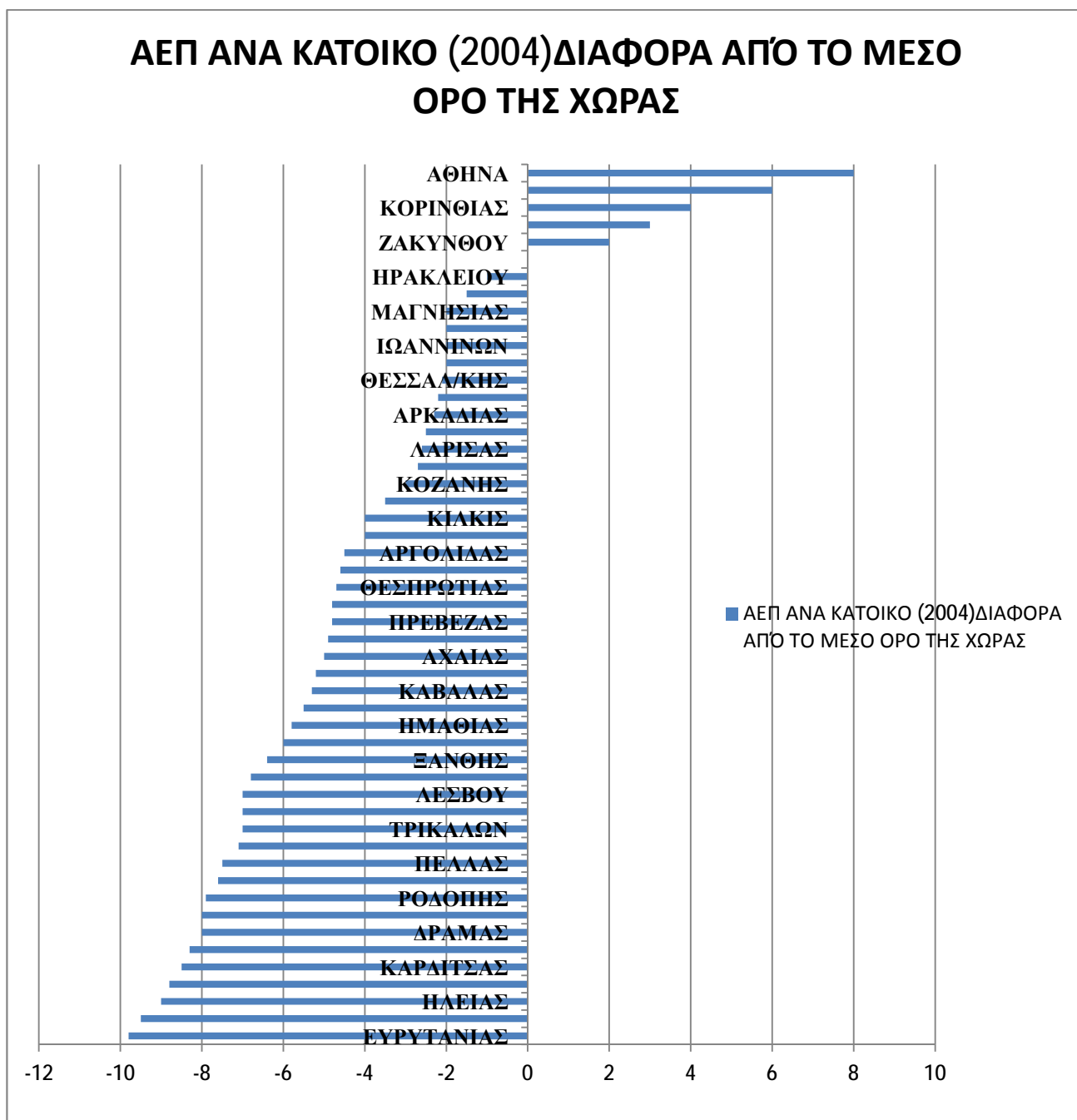
Εκτός από τα παραπάνω η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχει αποφασίσει να προχωρήσει στη σύσταση Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας με την επωνυμία «Αγροτιδιατροφική Σύμπραξη Δυτικής Ελλάδας» η οποία στην ουσία θα είναι μια συμφωνία για εθελοντική συνεργασία μεταξύ παραγωγών, επαγγελματιών και κοινωνικών φορέων που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα της Περιφέρειας και ενδιαφέρονται για την προώθηση ονομαστών τοπικών προϊόντων ποιότητας στην εθνική και διεθνή αγορά.

Ταυτόχρονα προχωρούν οι διαδικασίες πιστοποίησης των προϊόντων, η συγκρότηση του ηλεκτρονικού καλαθίου προϊόντων , ενώ υφίσταται και οι έμμεσες υποστηρικτικές δράσεις που αφορούν το ενιαίο μητρώο εμπόρων αγροτικών προϊόντων, εφοδίων και εισροών, η συμβολαιακή γεωργία, το παρατηρητήριο τιμών αγροτικών προϊόντων και αγροτικών εφοδίων , το δημοπρατήριο αγροτικών προϊόντων αλλά και τα θέματα υγιεινής και ασφάλειας των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων καθώς επίσης και τα ζητήματα της εκπαίδευσης των αγροτών.

Ταυτόχρονα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία που είναι το **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013** , ο αναπτυξιακός νόμος 3908/11 και το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας. Θα πρέπει τέλος να διευκρινίσουμε , προς αποφυγή παρεξηγήσεων , ότι το «καλάθι» δεν είναι ένα δογματικά κλειστό σύνολο προϊόντων που επιλέχθηκαν εφάπαξ αλλά μια δυναμική πολιτική που διατηρεί τη δυνατότητα συνεχών προσαρμογών με βάση τις πραγματικές επιδόσεις και ανάγκες.

3.2 Οι επιδόσεις της περιοχής

3.2.1 Γενικές οικονομικές επιδόσεις της περιοχής

Ο νομός Αχαΐας συγκεντρώνει το 2,9% του πληθυσμού της χώρας και παράγει το 2,2% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (έναντι 2,8% το 1995). Στην ταξινόμηση 50 νομών της χώρας με κριτήριο το ακαθάριστο προϊόν ανά κάτοικο, η Αχαΐα κατείχε το 2004 την 29^η θέση με 14.500 ευρώ, ήτοι το 75% του εθνικού μέσου όρου της Ελλάδος και 61% του μέσου όρου της Ε.Ε-25. Το 2006, το ποσοστό ανεργίας του νομού κυμαίνεται στο 10,7% του εργατικού δυναμικού έναντι 8,9% στο σύνολο της χώρας.

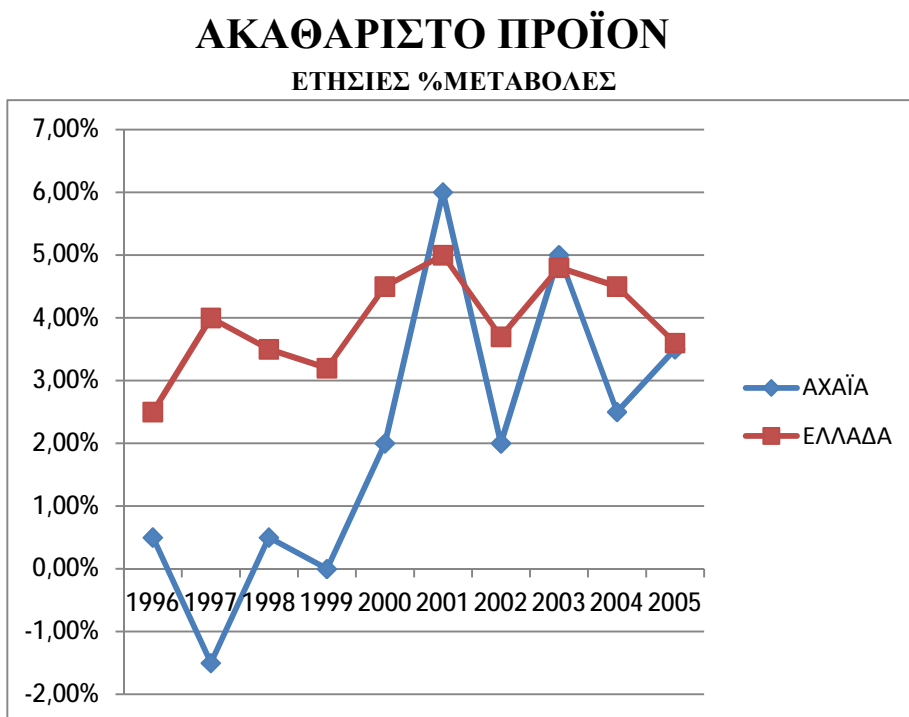

Η θέση της Αχαΐας, με κριτήριο το δηλωθέν εισόδημα ανά κάτοικο, είναι καλύτερη. Το δηλωθέν εισόδημα στην Αχαΐα ανερχόταν το 2005 σε 13,4 χιλιάδες ευρώ ανά φορολογούμενο, ήτοι 97% του μέσου όρου της χώρας.

Συνολικά, η εξέλιξη του ρυθμού της ανάπτυξης της στην διάρκεια της δεκαετίας 1995-2005 διακρίνεται σε τρεις φάσεις:

- I. Στην περίοδο 1995-1999, ο ρυθμός μεγέθυνσης του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος του νομού Αχαΐας, δεν ακολούθησε τον μέσο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης της χώρας.
- II. Αντιθέτως από το 1999 μέχρι και το 2001, ο ρυθμός μεγέθυνσης του νομού ακολούθησε τον αντίστοιχο μέσο ρυθμό της χώρας. Συνολικά, εκτιμάται ότι η Αχαΐα καθυστέρησε 4 έτη να συμμετάσχει στη περίοδο ανάπτυξης, που παρατηρήθηκε στο σύνολο της χώρας από το 1995 έως το 2004.

III. Από το 2001 ο ρυθμός ανάπτυξης της Αχαΐας επιβραδύνεται εκ νέου σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας γεγονός που μεταφράζεται σε μείωση του δείκτη σύγκλισης του ΑΕΠ της Αχαΐας.

3.2.2 Ανάλυση ανά παραγωγικό τομέα

Αντικείμενο της ενότητας αποτελεί η ανάλυση των οικονομικών επιδόσεων του νομού Αχαΐας ανά παραγωγικό τομέα.

Ø Γεωργία

Ο νομός Αχαΐας παράγει το 2,3% του γεωργικού προϊόντος της χώρας έναντι του 2,4% το 1997. Στην γεωργία αναλογεί το 5,3% του προϊόντος του νομού το 2004 έναντι του 7% το 2000. Το 2004 η Αχαΐα καταλαμβάνει την 1^η θέση στην παραγωγή πατάτας, με 16% της παραγωγής της χώρας, την 13^η θέση στην παραγωγή εσπεριδοειδών με 1% και την 9^η θέση στη παραγωγή τυριού με 3%. Όπως φαίνεται στο σχετικό διάγραμμα, το ακαθάριστο προϊόν της γεωργίας ανά κάτοικο υστερεί σημαντικά σε σχέση με τους υπόλοιπους νομούς της χώρας. Αναλυτικότερα, ο νομός Αχαΐας κατέχει την 44^η θέση στην κατάταξη των νομών της χώρας, βάσει του ακαθάριστου γεωργικού προϊόντος ανά κάτοικο για το 2004. Η υστέρηση ωστόσο, σε σχέση με το αντίστοιχο μέσο εθνικό όρο είναι σχετικά μικρή.

Ø Υπηρεσίες

Υστέρηση σε σχέση με το εθνικό μέσο όρο της χώρας παρουσιάζει και ο τομέας των υπηρεσιών. Ωστόσο η κατάταξη της Αχαΐας όσον αφορά στο ακαθάριστο προϊόν των υπηρεσιών ανά κάτοικο είναι καλύτερη από την γεωργία και από την βιομηχανία (17^η θέση). Η συμμετοχή των υπηρεσιών στο νομό παρουσιάζει σημαντική αύξηση τα τελευταία έτη. Ειδικότερα στις υπηρεσίες αναλογεί το 72,8% του ΑΕΠ το 2004 έναντι του 66,4% το 2000.

Ø Βιομηχανία

Αν και υστερεί με τον εθνικό μέσο όρο, η συμμετοχή της βιομηχανίας στο ακαθάριστο προϊόν ανά κάτοικο, βρίσκεται σε καλύτερη θέση από την γεωργία. Ειδικότερα, η Αχαΐα καταλαμβάνει την 19^η θέση στο σύνολο της χώρας, αποτέλεσμα που αντιστοιχεί στο “βιομηχανικό προφίλ” της περιοχής. Πρέπει να σημειωθεί η συμμετοχή της βιομηχανίας στο προϊόν του νομού ακολουθεί φθίνουσα πορεία τα τελευταία έτη. Συγκεκριμένα στην βιομηχανία αναλογούσε το 26,6% του ΑΕΠ το 2000 έναντι 21,9% το 2004. Ωστόσο, η τάση αυτή δεν αντανakλάται στο ποσοστό συμμετοχής της μεταποίησης στο προϊόν που διατηρείται στα ίδια περίπου επίπεδα στην περίοδο 2000-2004 (γύρω στο 11%). Η εξέλιξη αυτή ίσως να οφείλεται στο γεγονός ότι οι μονάδες που συνέχισαν την λειτουργία τους, μετά από την περίοδο αποβιομηχάνισης που γνώρισε ο νομός στη δεκαετία του 1990, παρουσιάζουν υψηλές ανταγωνιστικές επιδόσεις. Η ερμηνεία αυτή φαίνεται να επιβεβαιώνεται εν μέρει από μια σειρά δεικτών όπως η παραγωγικότητα της εργασίας στη μεταποίηση. Συνολικά υπολογίστηκε μια σειρά μεγεθών που αφορούν:

- στο κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος
- στην παραγωγικότητα εργασίας
- στο μέσο μισθό.

3.3 Απασχόληση στο νομό Αχαΐας

Το πρόγραμμα

Η ΑΧΑΪΑ Α.Ε. συμμετείχε στην Ομάδα Συνεργαζόμενων Φορέων (Ο.Σ.Φ.) με τη μορφή της Κοινοπραξίας, η οποία υλοποίησε το έργο με τίτλο «Δίκτυο για την Ενίσχυση της Απασχόλησης στο Νομό Αχαΐας» (Δίκτυο ΕΝΑ Αχαΐας) στα πλαίσια του Μέτρου 5.3 του Π.Ε.Π. Δυτικής Ελλάδος 2000-2006, για τις Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης, με συντονιστή τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αχαΐας και τους ακόλουθους συνεργαζόμενους φορείς: όλοι οι ΟΤΑ του Νομού Αχαΐας, όλες οι Αναπτυξιακές Εταιρείες, η ΤΕΔΚ Νομού Αχαΐας, το Επιμελητήριο Αχαΐας, ο ΟΑΕΔ παράρτημα Δυτικής Ελλάδας, το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ - παράρτημα Δυτικής Ελλάδας, το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας παράρτημα Δυτικής Ελλάδας και τέλος η Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΝΕΛΕ)

Σκοπός του προγράμματος

Η υλοποίηση τοπικής στρατηγικής για την απασχόληση και την ανάπτυξη του Νομού Αχαΐας, με τη συμμετοχή του συνόλου των τοπικών αρχών και φορέων.

Το πρόγραμμα είχε σαν στόχους:

- Την αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού του Νομού Αχαΐας,

- Την προώθηση στην απασχόληση ειδικών πληθυσμιακών ομάδων που αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό.

Περιεχόμενο του προγράμματος

Το πρόγραμμα περιελάμβανε τις ακόλουθες τρεις (3) δράσεις:

A) Δράση: ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Η Δράση αφορούσε δέσμη ενεργειών ή υπηρεσιών με στόχο την υποστήριξη των ανέργων και υποαπασχολούμενων της περιοχής παρέμβασης (Δήμοι: Αροανίας, Καλαβρύτων, Λευκασίου, Παΐων, Αιγείρας, Ακράτας, Διακοπτού, Ερινεού και Συμπολιτείας) για να προωθηθούν σε δράσεις απασχόλησης ή και άλλες δράσεις στα πλαίσια της παρέμβασης. Η έναρξη της δράσης πραγματοποιήθηκε στις 23/11/2006, πραγματοποιώντας τις προκαθορισμένες ενέργειες υποστήριξης των ωφελουμένων των περιοχών παρέμβασης από τα στελέχη της.

Κατά το χρονικό διάστημα 23/11/2006 έως 31/12/2008, η δράση της Συμβουλευτικής υλοποιήθηκε εξυπηρετώντας **96 ωφελούμενους**. Το πρόγραμμα δράσεων Συμβουλευτικής που πραγματοποιήθηκαν από τα στελέχη Συμβουλευτικής (Κοινωνική Λειτουργός, Ψυχολόγος, Οικονομολόγος) περιελάμβανε:

- § Καταγραφή ωφελουμένων
- § Εκπόνηση ατομικού σχεδίου δράσης για κάθε από τους 55 ωφελούμενους
- § Συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη
- § Εργαστήριο επαγγελματικού προσανατολισμού

- § Πληροφόρηση για θεσμικά, εργασιακά και νομικά θέματα
- § Εργαστήριο προετοιμασίας για την αγορά εργασίας (σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, συνέντευξη επιλογής, τεχνικές αναζήτησης εργασίας κλπ)
- § Υποστήριξη επιχειρηματικότητας
- § Συνεχή στήριξη και μετα-παρακολούθηση ωφελουμένων (follow up)

Οι συνεδρίες Συμβουλευτικής διήρκησαν έως τις 31/12/2008. Εντός του προαναφερθέντος χρονικού διαστήματος πραγματοποιήθηκαν στο σύνολό τους 920 συνεδρίες

Ο αριθμός συνεδριών αφορά τόσο τις «βασικές» συνεδρίες όσο και συνεδρίες με την μορφή μετα-παρακολούθησης- follow up (υπό την έννοια συνεδριών που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα των βασικών συνεδριών και σκοπό έχουν την παρακολούθηση και εξέταση της εργασιακής πορείας των ωφελουμένων και την παροχή επιπλέον στήριξης όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο).

Εντός του μηνός Φεβρουαρίου 2008 υπήρξε έγκριση για την ένταξη επιπλέον αριθμού ωφελουμένων στις Δράσεις του προγράμματος, οπότε και επιπλέον άτομα προστέθηκαν στους ωφελούμενους της Δράσης.

Ικανοποιητικό ποσοστό των ωφελουμένων (55-60%) έχει ενταχθεί στην αγορά εργασίας μέσω επιδοτούμενων προγραμμάτων του ΟΑΕΔ (Stage, Νέες Θέσεις Εργασίας, Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες) αλλά και ανεξάρτητα, ενώ μικρότερο ποσοστό ωφελουμένων (30-35%) παρακολούθησε επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης σε θεματικές όπως Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού, Παροχή Υπηρεσιών στον Αγροτουρισμό και Πολιτισμικός Τουρισμός.

B) Δράση: ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ – ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Η Δράση «Δημοσιότητα-Ευαισθητοποίηση» αφορούσε δέσμη ενεργειών που στόχευαν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ομάδων στόχου της παρέμβασης (ανέργων, κατοίκων απομακρυσμένων και ορεινών περιοχών ή ανέργων ή υποαπασχολούμενων σε κλάδους που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα απασχόλησης) και στην ευρύτερη δυνατή διάχυση των στόχων του προγράμματος, μέσω Ανακοινώσεων, Ημερίδων ενημέρωσης, Έντυπου υλικού κ.α. για την περιοχή παρέμβασης (Δήμοι: Αροανίας, Καλαβρύτων, Λευκασίου, Παΐων, Αιγείρας, Ακράτας, Διακοπτού, Ερινεού και Συμπολιτείας).

Η έναρξη της δράσης πραγματοποιήθηκε στις 23/05/2006 και έληξε στις 30/06/2009, έχοντας πραγματοποιήσει τις προσχεδιασμένες ενέργειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των περιοχών παρέμβασης από τα στελέχη της.

Γ) Δράση: ΔΙΚΤΥΩΣΗ

Σκοπός της Δικτύωσης ήταν η δημιουργία «δεσμών» μεταξύ ατόμων ή ομάδων, με στόχο την επίτευξη οφέλους, το οποίο προκύπτει από τη συνεργασία τους και τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας. Η Δικτύωση, παράλληλα, επέτρεψε τη συνεργασία νέων επιχειρηματιών (που θα ενισχυθούν από το ολοκληρωμένο Σχέδιο Παρέμβασης), με ήδη επιτυχημένους επιχειρηματίες σε όμοιους ή άλλους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, για τη μεταφορά γνώσης απαραίτητης στην υλοποίηση της επιχειρηματικής τους ιδέας και την ανταλλαγή εμπειριών. Επίσης, μέσω της Δικτύωσης μπορούσαν οι συνεργαζόμενοι να προωθήσουν αποτελεσματικότερα, είτε τα προϊόντα / υπηρεσίες που παράγουν, είτε τις θέσεις τους και τα αιτήματά τους.

Συγκεκριμένα, στα πλαίσια της δράσης Δικτύωσης, υλοποιήθηκαν οι εξής ενέργειες:

- ο Δημιουργήθηκε ένα WEB SITE (<http://www.tpa-achaiasa.gr/>) με πληροφορίες για το Σχέδιο «Δίκτυο για την Ενίσχυση της Απασχόλησης στο Νομό Αχαΐας» στα πλαίσια της εφαρμογής των Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης στους 9 Δήμους της ευρύτερης περιοχής Καλαβρύτων και Αιγιαλείας (Δήμοι Αιγείρας, Ακράτας, Αροανίας, Διακοπτού, Ερινεού, Καλαβρύτων, Λευκασίου, Παΐων και Συμπολιτείας), καθώς και με ανακοινώσεις, νέα, δελτία τύπου που αφορούν την πορεία υλοποίησης του Σχεδίου στην περιοχή παρέμβασης της ΑΧΑΪΑ Α.Ε., ενώ υπάρχουν και σύνδεσμοι προς σχετικά web sites, για την πληρέστερη ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων της περιοχής.
- ο Το παραπάνω web site περιλαμβάνει και ηλεκτρονικό πλαίσιο διαλόγου (forum), όπου οι ενδιαφερόμενοι της περιοχής (επιχειρηματίες και φορείς της περιοχής, επωφελούμενοι του Σχεδίου κλπ.) μπορούν να βρίσκουν απαντήσεις σε ερωτήματά τους, να ανταλλάσσουν πληροφορίες, εμπειρίες και ερωτήματα με άλλους χρήστες του συστήματος. Οι πληροφορίες του ηλεκτρονικού forum είναι ταξινομημένες σε θεματικές ενότητες, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών. Επιπλέον υπάρχει και σύστημα αναζήτησης, για την καλύτερη διαχείριση της υπάρχουσας πληροφορίας.
- ο Στα πλαίσια του web site λειτουργεί Ηλεκτρονική Τράπεζα Πληροφοριών, για θέματα απασχόλησης, αξιοποίησης επαγγελματικών – επιχειρηματικών ευκαιριών, κοινωνικά, εργασιακά κλπ, σχετικά με την περιοχή υλοποίησης του Σχεδίου της ΑΧΑΪΑ Α.Ε. (ευρύτερη περιοχή Καλαβρύτων και Αιγιαλείας).
- ο Επιπλέον, διοργανώθηκε μία ειδική ενημερωτική εκδήλωση με τη μορφή εκθέσεως στα Καλάβρυτα (τον Ιούνιο του 2009) και με κεντρική ιδέα

(θέμα): «Τουρισμός – Αγροτουρισμός, η Συμβολή τους στους Τοπικούς Ρυθμούς Ανάπτυξης», με τη συμμετοχή επιχειρήσεων της περιοχής. Η εκδήλωση έγινε με τη συνεργασία των τοπικών φορέων, ώστε να έρθουν σε επαφή οι επιχειρήσεις με τους επωφελούμενους του Σχεδίου και ταυτόχρονα να προβληθούν οι στόχοι, το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα του Σχεδίου.

3.4 Επιχειρηματικότητα στον Νομό Αχαΐας

1. ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
2. ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ
3. ΚΕΡΑΙΕΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ
4. ΓΡΑΜΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΥΨΗΛΗΣ ΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΑΘΜΟΙ ΤΗΣ ΔΕΗ
5. ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ
6. ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
7. ΕΡΓΟ ΟΣΕ
8. ΚΥΡΙΟΙ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ
9. ΚΤΕΛ -ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ
- 10.ΛΑΤΟΜΕΙΑ
- 11.ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ
- 12.ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ-ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ-ΜΚΕ
- 13.ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
Προτάσεις έργων προς ένταξη στο Δ'ΚΠΣ
Μονάδα επεξεργασίας στερεών αποβλήτων του Νομού Αχαΐας
Επέκταση αγωγού φυσικού αερίου στο Νομό Αχαΐας
Υπογειοποίηση πυλώνων-απομάκρυνση υποσταθμών(κατασκευή κλειστού τύπου υποσταθμών)

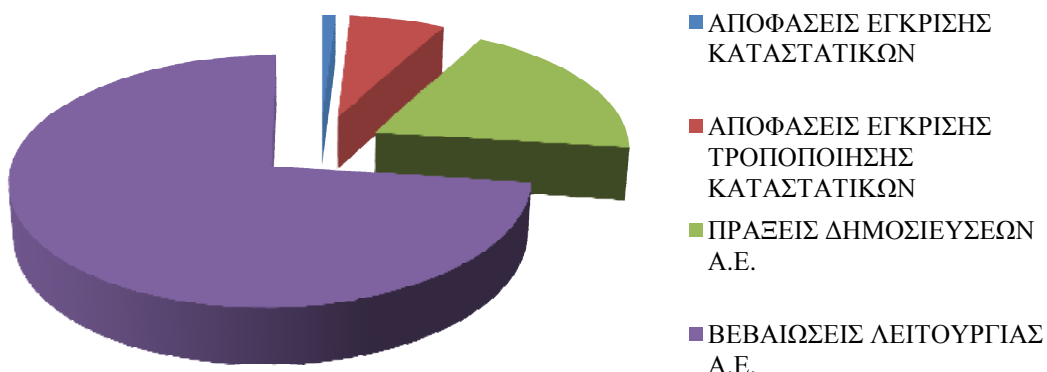
Επέκταση κεντρικής διώρυγας Πηνειού στην περιοχή Δυτικής Αχαΐας
Εκπόνηση υδρογεωλογικής μελέτης στη ευρύτερη περιοχή της
Αιγιαλείας-Έργα τεχνητού εμπλουτισμού
Μελέτη περιβαλλοντικής προστασίας υπογείου υδατικού δυναμικού
περιοχής Σπηλαίων Λιμνών, του Δήμου Λευκασίου, Ν.Αχαΐας .
Εργαστήριο Περιβαλλοντικού Ελέγχου στη ΒΙΠΕ
Περιβαλλοντικό Κέντρο Αστικού Τύπου-Ανάπλαση Υφιστάμενης
κτιριακής υποδομής Δ.Δ. Ροϊτίκων, Δήμου Παραλίας.

14.ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Ανώνυμες Εταιρίες

Εκδόθηκαν 70 αποφάσεις έγκρισης καταστατικών για ίδρυση ανωνύμων εταιρειών. Εκδόθηκαν 380 αποφάσεις έγκρισης τροποποίησης καταστατικών ανωνύμων εταιρειών. Καταχωρήθηκαν στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών 3.800 πράξεις που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα της κυβερνήσεως (ΦΕΚ ΤΑΕ και ΕΠΕ) και αφορούν εκλογή και αντικατάσταση μελών Διοικητικού Συμβουλίου , αύξηση χωρίς τροποποίηση , πιστοποίηση αυξήσεων ,ελεγκτών, ισολογισμών και διεύθυνσης γραφείων και εταιρειών. Χορηγήθηκαν συνολικά 1000 βεβαιώσεις που αφορούν την λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών.

ΛΕΙΤΟΥΡΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α.Ε.

ΔΕΚΑ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

1. ΑΒΕΞ(Ανώνυμος Βιομηχανική Εταιρεία Ξυλείας)
2. ΑΧΑΙΑ ΚΛΑΟΥΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.
3. Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα
4. CBL(Χημικά & Βιοφαρμακευτικά Εργαστήρια Πατρών-CBL PATRAS)
5. DUR Α.Ε.
6. IDEAL bikes(Μανιατόπουλος ΑΕ)
7. ΙΜΕ Πληροφορική
8. MARGON (Μαργώνης ΑΕ)
9. Traction Μεταφορική ΕΠΕ
- 10.Χάχαλης Ποτοποιία

ΚΛΑΔΟΣ

1. Ξυλεία
2. Οίνων και Οινοπνευματωδών Ποτών
3. Τραπεζικός Κλάδος
4. Παραγωγή Φαρμακευτικών Προϊόντων
5. Ένδυση
6. Κατασκευή-Εξαγωγές Ποδηλάτων
7. Κλάδος πληροφορικής
8. Εξοπλισμός Εσωτερικών Χώρων
9. Κλάδος Μεταφορών-Logistics
- 10.Οίνων και Οινοπνευματωδών Ποτών.

3.5 Αγροτική Παραγωγή

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών ΠΑΤΡΩΝ, είναι δευτεροβάθμια Αγροτική Συνεταιρική Οργάνωση. Ιδρύθηκε το 1918 με έδρα την Πάτρα στον νομό Αχαΐας. Η Ένωση είναι γνωστή στην Ελλάδα και σε πολλές χώρες του εξωτερικού που εξάγει τα προϊόντα της, με την επωνυμία ΠΑΤΡΑΪΚΗ.

Παραλαμβάνει σταφύλια διαφόρων ποικιλιών από τους παραγωγούς της περιοχής με σκοπό τη μεταποίησή τους σε κρασί (οίνο), την εμφιάλωση και τη διανομή στο εμπόριο. Πλησιάζοντας τα 100 χρόνια λειτουργίας, η Πατραϊκή σήμερα αριθμεί 108 μέλη (πρωτοβάθμιες συνεταιριστικές ενώσεις με έδρα τα γεωγραφικά όρια της Πάτρας) με 8.000 αγρότες.

Το 1956 η Πατραϊκή αγόρασε από την Α.Ε. Ελληνική Εταιρεία Οίνων και Οινοπνευμάτων το οινοποιείο Άνθειας, στο οποίο μετέφερε την παραγωγική της δραστηριότητα. Από τότε, το οινοποιείο Άνθειας συνεχώς επεκτείνεται και εκσυγχρονίζεται με σκοπό να παράγει οίνους υψηλής ποιότητας. Χρησιμοποιεί τις καλύτερες ποικιλίες σταφυλιών της περιοχής εφαρμόζοντας τις απαιτήσεις ασφάλειας και υγιεινής της Ευρωπαϊκής και Ελληνικής Νομοθεσίας, τις απαιτήσεις της Ορθής Βιομηχανικής Πρακτικής (Good Manufacture Practice), τις απαιτήσεις των συνεργαζόμενων πελατών και τις προτάσεις των κρατικών ελεγκτικών οργάνων. Η παραγωγική διαδικασία είναι πιστοποιημένη με

ISO:9001 και ISO:22000, εξέλιξη του γνωστού HACCP. Οι εξαιρετικές εδαφοκλιματολογικές συνθήκες της περιοχής και η μακρόχρονη οινοποιητική παράδοση της εταιρίας, ο μοντέρνος εξοπλισμός και το εξειδικευμένο προσωπικό επιτρέπουν στην Πατραϊκή να παράγει μια μεγάλη γκάμα προϊόντων όπως ρετσίνα, οίνους ξηρούς, ημίξηρους, ημίγλυκους, γλυκούς, λευκούς, ροζέ και ερυθρούς σε όλους τους συνδυασμούς. Επίσης παράγει τα διεθνώς γνωστά vin de liquer με Ονομασία Ελεγχόμενης Προέλευσης, Μοσχάτο Πατρών και Μαυροδάφνη Πατρών, που ικανοποιούν ακόμα και τους πιο απαιτητικούς λάτρεις του κρασιού, έχοντας σημαντικές διακρίσεις σε πολλούς εγχώριους και διεθνείς διαγωνισμούς.

Η Πατραϊκή εξελίσσεται διαρκώς, πραγματοποιώντας επενδύσεις που την καθιστούν μία από τις μεγαλύτερες οινοποιητικές μονάδες της Ελλάδας. Σήμερα η εταιρία λειτουργεί 2 οινοποιεία, 1 εμφιαλωτήριο και μεγάλους αποθηκευτικούς χώρους καλύπτοντας μία έκταση 46.500 m², με κτίρια συνολικού εμβαδού 16.500 m², γεγονός που της επιτρέπει να πουλάει σε Ελλάδα κι εξωτερικό 1.000.000-1.200.000 φιάλες κρασιού και περισσότερες από 200.000 συσκευασίες PET και ασκών ξεπερνώντας σε σύνολο τους 5000 τόνους ετησίως.

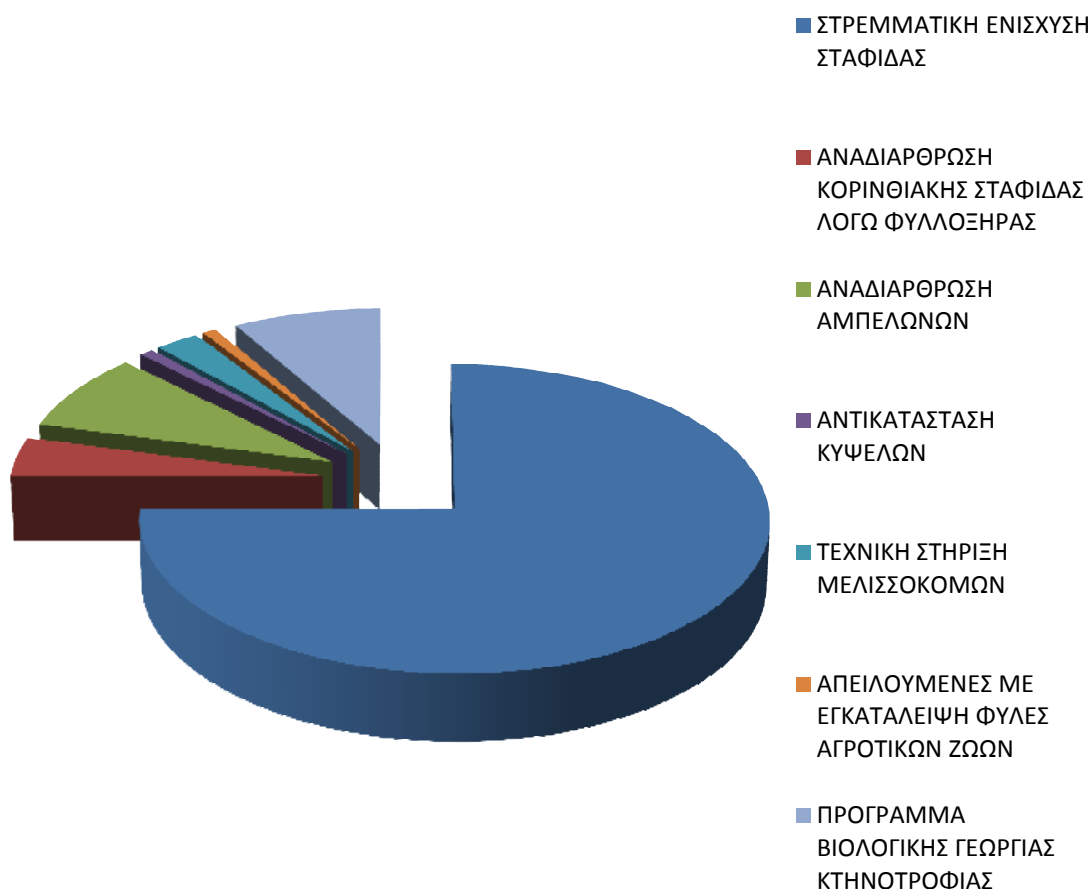
Σημαντικό μέρος της δραστηριότητας της ένωσης είναι και η διαχείριση των Κοινοτικών Επιδοτήσεων στους αγρότες της περιοχής. Η Ένωση λειτουργεί επίσης τυροκομείο, συσκευαστήριο γεωμήλων, βιομηχανικά ψυγεία, εγκαταστάσεις συγκέντρωσης και τυποποίησης ελαιόλαδου, εργοστάσιο παραγωγής ζωοτροφών, σίλος δημητριακών, αποθήκες συγκέντρωσης σταφίδας, καταστήματα πώλησης αγροτικών εφοδίων και μηχανημάτων.

Καταβολή ενισχύσεων και επιδοτήσεων στους αγρότες του Νομού Αχαΐα:

Η Ν.Α. Αχαΐα για το έτος 2008 στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης έχει καταβάλει σε 6.857 δικαιούχους 12,8 εκ Ευρώ.

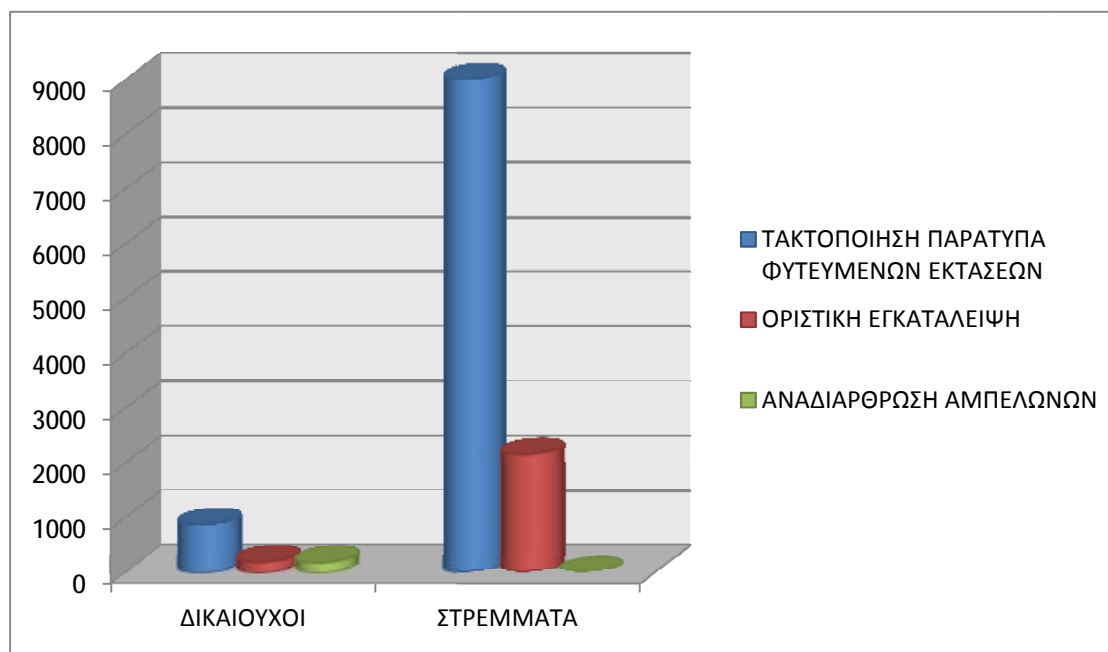
ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ 2008

Εφαρμογή ΚΟΑ Αμπέλου

Το 2008 είναι το πρώτο έτος εφαρμογής της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς Αμπέλου. Ο Νομός Αχαΐας με παράδοση στην αμπελοκαλλιέργεια είναι φυσικό να πρωτοστατεί στην εφαρμογή νέων μέτρων. Συγκεκριμένα για την αναδιάρθρωση αμπελώνων για την περίοδο 2007-2008 εντάχθηκαν 180 παραγωγοί με 1200 στρέμματα και έλαβαν οικονομική ενίσχυση 1.227.917 ευρώ. Για την τακτοποίηση παράτυπα φυτεμένων αμπελοτεμαχίων νομιμοποιήθηκαν 9000 στρέμματα από 870 παραγωγούς. Ενώ στο πρόγραμμα

οριστικής εγκατάλειψης εντάχθηκαν 190 εκμεταλλεύσεις με 2.158 στρέμματα.

Επενδυτικά σχέδια:

Σε εφαρμογή του μέτρου για την μεταποίηση αγροτικών προϊόντων παρακολουθούνται από την Δ/νση Αγροτικής Ανάπτυξης 17 επενδυτικά σχέδια συνολικής επένδυσης 25,15 εκ ευρώ. Μετά από διοικητικό και οικονομικό έλεγχο έχουν σταλεί για πληρωμή οι φάκελοι 70 νέων Αγροτών και 28 σχεδίων βελτίωσης, ενώ παρακολουθούνται 2 επενδυτικά σχέδια ομάδων παραγωγών σταφίδας.

Εκπόνηση μελέτης για την Βιολογική Καλλιέργεια της Ελιάς:

Έχει ανατεθεί και υλοποιείται από το Πανεπιστήμιο Πατρών Μελέτη για την Βιολογική Καλλιέργεια της Ελιάς. Από τα αποτελέσματα της, πρόκειται να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για την κατεύθυνση που πρέπει να έχει η ελαιοκαλλιέργεια στο νομό Αχαΐας.

Πρόγραμμα καταπολέμησης δάκου:

Από την Δ/νση Αγροτικής Ανάπτυξης Αχαΐας εφαρμόστηκε και για το 2008 το πρόγραμμα καταπολέμησης δάκου της ελιάς με δολωματικούς ψεκασμούς από το έδαφος σε περιοχές των Δήμων Ρίου, Ερινεού, Συμπολιτείας και Αιγίου. Η έκταση που προστατεύτηκε είναι 92.000 στρέμματα περίπου.

Ποιοτικοί έλεγχοι και φυτοπροστασίας:

Διενεργήθηκαν 1300 έλεγχοι (ποιοτικοί και φυτοϋγειονομικοί) εξαγωγίμων μεταποιημένων φυτικών προϊόντων και 1200 νωπών φυτικών προϊόντων. Πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε καταστήματα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων (Γεωργικών φαρμάκων) καθώς και σε άλλα καταστήματα για την διαπίστωση ενδεχόμενης παράνομης διακίνησης φυτοφαρμάκων. Εντοπίστηκαν 6 παραβάτες στους οποίους επεβλήθησαν χρηματικά πρόστιμα 7.000 ευρώ, ενώ για ελλειπή σήμανση εντοπίστηκαν 4 παραβάτες και τους επεβλήθησαν χρηματικά πρόστιμα 10.500 ευρώ.

Σπάνιες φυλές ζώων:

Από το Πρόγραμμα «Απειλούμενες με εγκατάλειψη φυλές αγροτικών ζώων», επιδοτήθηκαν συνολικά 10 κτηνοτρόφοι, οι οποίοι κατέχουν 34 ίππους φυλής Πηνείας.

Νομαρχιακή επιτροπή χωροταξίας και περιβάλλοντος(NEXΩΠ):

Προέβη στη σύγκληση 19 συνεδριάσεων της NEXΩΠ, η οποία γνωμοδότησε για θέματα περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κατασκευή αιολικών πάρκων, για χαρακτηρισμό γης υψηλής ή μη παραγωγικότητας κλπ.

Εξυπηρέτηση Αγροτών:

Χορηγήθηκαν 141 Βεβαιώσεις Νέου Αγρότη, 28 γνωμοδοτήσεις για την αγορά γης, 750 βεβαιώσεις για την απόκτηση αγροτικού αυτοκινήτου, 87 βεβαιώσεις για την κατασκευή αγροτικών αποθηκών, ενώ πραγματοποιήθηκε μεγάλος αριθμός ελέγχων ώστε να μπορέσουν να χορηγηθούν οι επιδοτήσεις με διαφάνεια στους αγρότες του νομού.

Βιομηχανική Τομάτα:

Στο πρόγραμμα εντάχθηκαν 83 παραγωγοί συνολικής επιδότησης 398.717,78 ευρώ. Η εφαρμογή του μέτρου αυτού στο Νομό μας αποτέλεσε αντικείμενο

κοινοτικού ελέγχου χωρίς καμία παρατήρηση.

Πρόγραμμα Αλέξανδρος Μπαλτατζής:

Η Ν.Α πραγματοποίησε σειρά Συσκέψεων με τους Δήμους του Νομού και την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προκειμένου να συγκεντρώσει όλες τις προτάσεις των δήμων για το πρόγραμμα. Παράλληλα οι τεχνικοί της Νομαρχίας παρέχουν τεχνική στήριξη στους Δήμους, ωριμάζουν έργα και υποβάλλουν Τεχνικά Δελτία με στόχο να ενταχθούν όσο το περισσότερο έργα για την αγροτική ανάπτυξη του Νομού.

Κτηνιατρική και δημόσια υγεία:

- Û Χορηγήθηκαν 352 άδειες καταλληλότητας και άδειες κυκλοφορίας σε οχήματα μεταφοράς προϊόντων ζωικής προέλευσης.
- Û Ελήφθησαν 112 δείγματα για μικροβιολογικές και τοξικολογικές εξετάσεις σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης και ζωοτροφές.
- Û Για το Εθνικό Πρόγραμμα Καταλοίπων ελήφθησαν 72 δείγματα.
- Û Πραγματοποιήθηκαν 530 έλεγχοι σε τυροκομεία, εργαστήρια κοπής κρεάτων, ψυκτικών αποθηκών, εγκαταστάσεις μεταποίησης αλιευμάτων καθώς και αστυκτηνιατρικές επιθεωρήσεις και Κρεοσκοπικός έλεγχος σε 13.946 σφαγεία.
- Û Εντοπίστηκαν δύο έμποροι κρεάτων με ελλιπή σήμανση των σφαγίων τους στους οποίους επιβλήθηκαν οι νομικές κυρώσεις.
- Û Καθημερινά πραγματοποιείται έλεγχος νωπών αλιευμάτων στην Ιχθυόσκαλα Πατρών και στην αγορά του νομού. Πιστοποιήθηκε η καλή ποιότητα 17.475 κιλών φέτας για εξαγωγή στην Αμερική.

3.6 Παροχή Τουριστικών Υπηρεσιών

Ο τουριστικός τομέας αποτελεί για την Ελλάδα μια από τις κύριες πηγές του εθνικού της πλούτου , καθώς συνεισφέρει ετησίως περισσότερο από το 18% στη διαμόρφωση του ΑΕΠ , δημιουργεί περίπου 700.000 θέσεις εργασίας και συμβάλει αποφασιστικά στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Σήμερα , ο ανταγωνισμός από αναδυόμενους μεσογειακούς προορισμούς όπως είναι η Τουρκία , η Κροατία , η Τυνησία είναι έντονος ιδιαίτερα σε επίπεδο τιμών. Ως αποτέλεσμα , το παγκόσμιο μερίδιο της Ελλάδας στις αφίξεις τουριστών έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια , παρά την αίγλη που απέκτησε η χώρα μας λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων και την βελτίωση των υποδομών της.

Παράλληλα , η Πάτρα θα πρέπει να αντιμετωπίσει ένα σύνολο από επιπλέον προκλήσεις όπως :

Τη διαφαινόμενη ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως είναι ο θαλάσσιος , ο συνεδριακός , ο πολιτιστικός , ο θρησκευτικός κ.τ.λ. , που τείνουν να αποσπάσουν ένα σημαντικό μερίδιο πελατών και εσόδων από το παραδοσιακό μοντέλο τουρισμού.

3.6.1 Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων - Μέτρο 3.1.3

Το μέτρο 3.1.3. του προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 – 2013 της Δ΄ προγραμματικής περιόδου συγχρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης(ΕΓΤΑΑ)** και το Ελληνικό Δημόσιο.

Αποσκοπεί στην :

- **βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος** στην περιοχή παρέμβασης,
- **ενίσχυση της απασχόλησης** στην περιοχή παρέμβασης,
- **αύξηση της επισκεψιμότητας** των περιοχών παρέμβασης,

- συμβολή στην **επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου**,
- προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών

3.6.2 Επενδύσεις που ενισχύονται

Στα πλαίσια του μέτρου προβλέπεται η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων τα οποία αφορούν στη βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος , την ενίσχυση της απασχόλησης , την αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης , την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου καθώς και την προβολή – προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους , γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού. Στο μέτρο εντάσσονται ενδεικτικά τα ακόλουθα :

- ✓ Ίδρυση , επέκταση και εκσυγχρονισμός των υποδομών διανυκτέρευσης
- ✓ Ίδρυση , επέκταση και εκσυγχρονισμός χώρων εστίασης και αναψυχής
- ✓ Ίδρυση και εκσυγχρονισμός γραφείων οργάνωσης , πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού
- ✓ Ίδρυση , επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού (εναλλακτικές μορφές τουρισμού , χώροι αθλοπαιδιών , χώροι γευστιγνωσίας και κέντρα δημιουργικής απασχόλησης.)

3.6.3 Επιλέξιμες δαπάνες

Για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην ενότητα αυτή ενδεικτικά περιλαμβάνονται :

- Δαπάνες για τη δημιουργία νέων κτιριακών εγκαταστάσεων

- Δαπάνες για την επέκταση και βελτίωση κτιριακών υποδομών , του περιβάλλοντος χώρου , των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και του ξενοδοχειακού και λοιπού εξοπλισμού
- Δαπάνες για τη δημιουργία νέων χώρων εστίασης και αναψυχής με την αντίστοιχη αγορά εξοπλισμού , καθώς και δαπάνες για την αναβάθμιση , επέκταση υφισταμένων υποδομών και του αντίστοιχου εξοπλισμού χώρων εστίασης και αναψυχής
- Δαπάνες για την ίδρυση , επέκταση και αναβάθμιση λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων
- Δαπάνες κατασκευών προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με σκοπό την παραγωγή θερμότητας , ψύξης και ηλεκτρισμού για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης
- Δαπάνες προβολής και προώθησης
- Δαπάνες αγοράς ηλεκτρονικών υπολογιστών , περιλαμβανομένου και του λογισμικού αυτών.

3.6.4 Προϋπολογισμός έργων δημόσιας χρηματοδότησης

Το συνολικό κόστος του επενδυτικού σχεδίου θα ανέρχεται στα 600.000 ευρώ και έως 40 κλίνες για τις προτάσεις που περιλαμβάνουν υποδομές διανυκτέρευσης , ενώ για τις υπόλοιπες δράσεις το συνολικό κόστος θα ανέρχεται μέχρι 300.000 ευρώ. Το ανώτατο όριο της δημόσιας χρηματοδότησης ως ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου για το νομό Αχαΐας ορίζεται στο 60 %. Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο φορέα της επένδυσης με τη μορφή επιδότησης κεφαλαίου και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης

3.6.5 Το Πράσινο Τραίνο της Πελοποννήσου θα βελτιώσει το τουριστικό προϊόν

Είναι αλήθεια ότι η υπαρκτή ζήτηση για επιβατικές σιδηροδρομικές μετακινήσεις στο δίκτυο της Πελοποννήσου είναι περιορισμένη , όμως δεν

είχαν έως τώρα αξιοποιηθεί σημαντικές δυνατότητες και προοπτικές της περιοχής που θα μπορούσαν να αναδείξουν τις σιδηροδρομικές μεταφορές ως ένα δυναμικό και αποδοτικό μοχλό ανάπτυξης της περιοχής.

Η γραμμή της Πελοποννήσου μαζί με το Αττικό της σκέλος (παλιά μετρική σιδηροδρομική γραμμή) και τις διακλαδώσεις της (Καβάσιλα - Κυλλήνη, Κατάκολο - Ολυμπία, Μεσσήνη, Ναύπλιο, Λεύκτρο - Μεγαλόπολη, Κυπαρισσία και Λουτράκι) αποτελεί το μεγαλύτερο μετρικό δίκτυο της Ευρώπης, καθώς φτάνει σχεδόν τα 800 χλμ. Στην Πελοπόννησο υπάρχουν δυο σιδηροδρομικοί άξονες. Αυτός της Αθήνας – Πάτρας- Πύργου – Κυπαρισσίας - Καλαμάτας και αυτός της Κορίνθου-Τρίπολης-Καλαμάτας. Επίσης υπάρχει ο μοναδικός Οδοντωτός Σιδηρόδρομος που συνδέει την Ανατολική Αχαΐα (Αιγιαλεία) με την ορεινή περιοχή Καλαβρύτων.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο για το σιδηρόδρομο διασφάλισε τις προϋποθέσεις για μία απελευθερωμένη αγορά. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάπτυξη πρωτοβουλιών για συμπράξεις εμπλεκόμενων φορέων και η δρομολόγηση νέων σιδηροδρομικών υπηρεσιών είναι εφικτή. Πρέπει να τονισθεί ότι η διακοπή δρομολογίων της ΤΡΑΙΝΟΣΕ στην Πελοπόννησο δεν σημαίνει απώλεια της δυνατότητας δρομολόγησης νέων σιδηροδρομικών υπηρεσιών.

Ο ΟΣΕ συνεχίζει να έχει την υποχρέωση συντήρησης της υποδομής για όλες τις υφιστάμενες γραμμές του δικτύου, ανεξαρτήτως χρήσης τους ή μη.

Επομένως, η ανάπτυξη πρωτοβουλιών για νέες ολοκληρωμένες τουριστικές υπηρεσίες βασισμένες σε σιδηροδρομικές μετακινήσεις απαιτεί κατ' αρχήν τη συνεργασία και σύμπραξη εμπλεκόμενων φορέων, όπως:

- ~ Ταξιδιωτικοί πράκτορες
- ~ Ναυτιλιακές εταιρείες
- ~ Ξενοδοχειακές και Τουριστικές επιχειρήσεις
- ~ ΚΤΕΛ
- ~ Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση
- ~ Άλλοι επαγγελματικοί φορείς

3.6.5.1 Το Πράσινο Τραίνο

Το πράσινο τραίνο είναι η πρόταση για σιδηροδρομικές συνδέσεις τουριστικού χαρακτήρα στην Πελοπόννησο

Με βάση τα παραπάνω το Επιμελητήριο Μεσσηνίας προτείνει τη διερεύνηση δύο σιδηροδρομικών συνδέσεων τουριστικού χαρακτήρα στην Πελοπόννησο:

A) Πάτρα - Πύργος – Κυπαρισσία - Καλαμάτα και

B) Κόρινθος – Τρίπολη – Καλαμάτα - Μεσσήνη.

Στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων προγραμμάτων μετακίνησης και τουριστικών υπηρεσιών, οι γραμμές αυτές μπορούν να συνδυάζονται με οδικές τοπικές μετακινήσεις για επισκέψεις σε αξιοθέατα ή ενδιάμεσους προορισμούς κατά το ταξίδι, με αφετηρία τους διάφορους σιδηροδρομικούς σταθμούς και επιστροφή σε αυτούς.

Η πρώτη σύνδεση καλύπτει την ακτογραμμή της Δυτικής Πελοποννήσου, συνδέει το λιμάνι της Πάτρας με αυτό της Καλαμάτας, εξυπηρετώντας και τον προορισμό της Αρχαίας Ολυμπίας, Επικούρειο Απόλλωνα, Νέδα, Ανάκτορο του Νέστωρα, Αρχαία Μεσσήνη κ.α.. Μπορεί να τροφοδοτηθεί σημαντικά από τις σημαντικές ροές ξένων τουριστών που φθάνουν στην Ελλάδα μέσω των θαλάσσιων συνδέσεων Πάτρας – Ιταλίας. Η εμπλοκή των ναυτιλιακών εταιρειών στην σχετική πρωτοβουλία αναμένεται να επιφέρει σημαντικά αμοιβαία οφέλη.

Η δεύτερη σύνδεση καλύπτει την κεντρική και ανατολική πλευρά της περιοχής εξυπηρετώντας σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς όπως το Ναύπλιο, τις Μυκήνες, την Επίδαυρο, την Αρχαία Μεσσήνη, το Μυστρά κ.α.

Η προτεινόμενη πρωτοβουλία του Επιμελητηρίου Μεσσηνίας συνάδει με τις σύγχρονες τάσεις ανάπτυξης της «τουριστικής βιομηχανίας» και στοχεύει σε μία αναβάθμιση της ποιότητας παροχής τουριστικών υπηρεσιών στην διαφοροποίησή αλλά και τον εμπλουτισμό του τουριστικού μας προϊόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ο νομός Αχαΐας χαρακτηρίζεται από περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους με ιδιαίτερα σημαντική τη γεωγραφική θέση του λιμανιού της Πάτρας. Μέσα σε

ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον το λιμάνι της Πάτρας αναπτύσσει νέα δυναμική και έρχεται να διεκδικήσει τη θέση του πρωταγωνιστή στη νέα εποχή που ανατέλλει στην λιμενική βιομηχανία της ανατολικής Μεσογείου. Η

δημιουργία του καινούργιου λιμανιού σε απόσταση τριών χιλιομέτρων νοτιότερα από το υπάρχον , δίνει νέα δυναμική ενώ παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια στα πλοία και έχει μεγάλους χώρους για τη διευκόλυνση της μεταφορικής και επιβατικής κίνησης.

Ο Ο.Λ.Π.Α. ΑΕ είναι ο σημαντικότερος δημοσίου συμφέροντος οργανισμός που συμβάλλει καθοριστικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής της. Στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδιασμού για ανταγωνιστική λιμενική βιομηχανία της χώρας μας προγραμματίζει και αξιολογεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα ώστε να αναδειχθεί πόλος περιφερειακής ανάπτυξης της ναυτιλίας σε συνεργασία και με διακριτούς ρόλους με τους αντίστοιχους οργανισμούς της περιφέρειας Πελοποννήσου και δυτικής Ελλάδος.

4.1 Το νέο λιμάνι της Πάτρας

Οι εμπορικές δραστηριότητες εδραίωσαν το λιμάνι της Πάτρας ως το

σημαντικότερο εμπορικό κέντρο της ανατολικής Μεσογείου και δημιούργησαν τις πρώτες γραμμές πλοίων που συνέδεαν με δρομολόγια την Πάτρα με την Κέρκυρα , Ζάκυνθο , Ανκόνα , Πειραιά, Σμύρνη , Κωνσταντινούπολη. Το μέλλον του λιμένα είναι σημαντικό για την οικονομική ανάπτυξη της Πάτρας , της δυτικής Ελλάδας και της Ελλάδας γενικότερα.

Στόχος του Ο.Λ.ΠΑ είναι να καταστήσει το λιμάνι της Πάτρας ανταγωνιστικό με :

- Μικρότερο κόστος υπηρεσιών
- Καλύτερες λιμενικές εγκαταστάσεις
- Την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Επίσης , το νέο λιμάνι της Πάτρας αναδεικνύεται σε βασικό κόμβο συνδυασμένων μεταφορών στο χώρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Περισσότεροι από τους μισούς επισκέπτες της Ελλάδας που επισκέπτονται την χώρα μας ακτοπλοϊκά φθάνουν στην Ελλάδα μέσω της Πάτρας. Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις του λιμανιού επαρκούν για να εξυπηρετήσουν καθημερινά σαράντα οχηματαγωγά πλοία. Τα αγαθά που μεταφέρονται μέσω του λιμανιού της Πάτρας αντιπροσωπεύουν το 6 % του συνόλου των εξαγωγών της Ελλάδας.

Η Πάτρα παρέχει επίσης εξυπηρέτηση σε σκάφη αναψυχής , στη μαρίνα που βρίσκεται δίπλα στη λιμενική ζώνη.

Άμεσες ενέργειες βρίσκονται στα σχέδια του Ο.Λ.Π.Α. για να βελτιωθεί η υποδομή των τουριστών από τα κρουαζιερόπλοια και τρόποι για να επωφεληθεί περισσότερο από τις επισκέψεις αυτές η Πάτρα.

Μέσα στις πρώτες προτεραιότητες της διοίκησης του Οργανισμού Λιμένος Πατρών Α.Ε. (Ο.Λ.Π.Α.) είναι η επέκταση των δραστηριοτήτων του οργανισμού στις λιμενικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης κρουαζιέρας και η σύναψη συμφωνιών με τους εκπροσώπους της .

Το λιμάνι της Πάτρας αποτελεί έναν από τους **οκτώ κρίκους της νεοϊδρυθείσας Ένωσης Λιμένων Κρουαζιέρας** που διευρύνει πλέον τις δυνατότητες του για να αυξήσει το θαλάσσιο τουρισμό της. Στόχος της ένωσης , είναι η σύσταση της η οποία αποφασίστηκε στη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου της **Ένωσης Λιμένων Ελλάδας** είναι η προσέλκυση κρουαζιερόπλοιων για την ανάπτυξη του τουρισμού και της επιβατικής κίνησης καθώς και ο ενιαίος συντονισμός στην ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών της κρουαζιέρας.

Το γεγονός όμως της δημιουργίας του νέου λιμένα επιφέρει εκτός από θετικές επιπτώσεις στην πόλη της Πάτρας και αρνητικές με κυριότερο το πρόβλημα της λαθρομετανάστευσης .

Η λαθραία εισαγωγή και διακίνηση των μεταναστών , που όμως είναι θέμα Ευρωπαϊκό και έπειτα Εθνικό και τοπικό. Ο διακριτός ρόλος του Ο.Λ.Π.Α. Α.Ε.

είναι η συνεργασία με το λιμενικό σώμα κυρίως , και την αστυνομία σε ένα προσδιορισμένο σχέδιο δημιουργίας συνθηκών ασφάλειας για το λιμάνι. Όπως βέβαια και η συνεργασία με όλους τους φορείς της πόλης και της περιφέρειας. Βασικά όμως με τους φορείς και τις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν το λιμάνι όπως ναυτιλιακές εταιρείες, ναυτιλιακοί πράκτορες προσεγγίζουμε το πρόβλημα στην ανθρωπινή του διάσταση , ως κοινωνικό φαινόμενο του σύγχρονου κόσμου.

4.2 Το αεροδρόμιο του Αράξου

Όμως η περιφέρεια εξυπηρετείται και αεροπορικά από το Αεροδρόμιο του Αράξου που βρίσκεται πάνω στον οδικό άξονα Πατρών – Πύργου – Ολυμπίας .

Το αεροδρόμιο του Αράξου καλύπτει κυρίως πτήσεις charter , εξυπηρετώντας ετησίως 30.000 επιβάτες , άλλα αεροδρόμια είναι του Ακτίου και της Ανδραβίδας .

Τα παραπάνω είναι μόνο μερικά από τα δεδομένα που αναδεικνύουν την ανάπτυξη στον τομέα του τουρισμού , το οποίο θα μπορούσε υπό τις κατάλληλες συνθήκες να μεταβάλλει δραστικά το επιχειρηματικό τοπίο του νομού Αχαΐας. Επιπλέον η Πάτρα θα μπορούσε να αποτελέσει πόλο έλξης για ολιγοήμερες διακοπές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους είτε με τη μορφή επισκέψεων σε επίπεδο Σαββατοκύριακου και Αργιών όπως : το πατρινό καρναβάλι είτε με την προσέλκυση εκδηλώσεων συνεδριακού τουρισμού όπως το Super Rally.

Το πατρινό καρναβάλι είναι ο μεγαλύτερος πολιτιστικός θεσμός της πόλης μας , το οποίο φέρνει στην πάτρα 16 εκ. ευρώ σε ένα τριήμερο. Επίσης σε μια εποχή που η τουριστική κίνηση σε όλη την Ελλάδα είναι πτωτική , η πάτρα υποδέχθηκε τους συμμετέχοντες στο Super Rally αλλά και τους επισκέπτες αυτής της πολύ φιλόδοξης διοργάνωσης .Τ ο Super Rally θα βοηθήσει

σημαντικά στην διεθνή προβολή της πόλης αλλά και στην τόνωση της τοπικής οικονομίας καθώς ο εκτονωμένος τζίρος που προέκυψε από τα παραπάνω είναι 10 εκατομμύρια ευρώ.

4.3 Το αυτοκινητοδρόμιο της Χαλανδρίτσας

Το γενικότερο κλίμα βαθιάς ύφεσης , που επηρεάζει συθέμελα την ελληνική οικονομία , φαίνεται πως έχει τις δυσάρεστες συνέπειες του ακόμη και σε

επενδύσεις που η υλοποίηση τους θα έπρεπε λογικά να είχε ξεκινήσει από καιρό , καθώς συνέτρεχαν όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις. Το ζήτημα των έργων στην Ολυμπία και στην Ιόνια Οδό , το

αυτοκινητοδρόμιο της Πάτρας, το αίτημα της περιφέρειας για την δημιουργία τριών νέων βιοτεχνικών πάρκων στην Δυτική Ελλάδα και η ανάγκη τόνωσης της ρευστότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων είναι τα θέματα που συζητούνται στην περιφέρεια.

Οι συγκεκριμένες υποδομές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την αναπτυξιακή προοπτική της Δυτικής Ελλάδας και με τον στόχο της παραγωγικής ανασυγκρότησης που θέτει η περιφέρεια. Για το θέμα του αυτοκινητοδρομίου της Πάτρας υπενθυμίζεται ότι το επενδυτικό σχέδιο του έργου είναι ύψους 94,6 εκατομμυρίων ευρώ με πρόβλεψη δημιουργίας 497 νέων θέσεων εργασίας , έχει ήδη εγκριθεί από το τμήμα Αξιολόγησης και Ελέγχου Επενδύσεων του υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας .

Τέλος , υπενθυμίζεται ότι για την προώθηση του συγκεκριμένου έργου, που αναμένεται περίπου ως «μάννα εξ ουρανού», αφού θα δώσει σαφή αναπτυξιακή ώθηση στην περιοχή και θα εξασφαλίσει εκατοντάδες θέσεις εργασίας , σε μια περίοδο πρωτοφανούς εκτίναξης του δείκτη ανεργίας στη χώρα μας

4.4 Επιδότηση διατήρησης θέσεων στον τουρισμό

Ένα επιπλέον πρόγραμμα που θα εξασφαλίσει 10.000 θέσεις εργασίας και θα αντιμετωπίσει την ανεργία είναι η επιδότηση διατήρησης θέσεων εργασίας στον τουρισμό.

Το πράσινο φως για το πρόγραμμα διατήρησης 10.000 θέσεων εργασίας σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις συνεχούς λειτουργίας , έτους 2011 έδωσαν τα υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας. Μέσω του ΟΑΕΔ λειτουργεί πρόγραμμα διατήρησης θέσεων εργασίας στον τομέα Τουρισμού για την επιχορήγηση του μισθολογικού κόστους του 40 % των εισφορών που βαρύνουν τον εργοδότη για χρονικό διάστημα 12 μηνών.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν ξενοδοχοϋπάλληλοι που ασχολούνται με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου και οι οποίοι συνεχίζουν να απασχολούνται στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις συνεχούς λειτουργίας με το ίδιο καθεστώς απασχόλησης που ίσχυε πριν την αίτηση υπαγωγής της επιχείρησης στο πρόγραμμα.

Μπορούν επίσης να συμμετέχουν ξενοδοχοϋπάλληλοι ορισμένου χρόνου υπό την προϋπόθεση να γίνει την ημερομηνία υποβολής της αίτησης , επέκταση της σύμβασης εργασίας ενός υπαλλήλου μέχρι την λήξη του προγράμματος.

Στο πρόγραμμα μπορούν να υποβάλλουν αίτηση :

- Ø Ξενοδοχεία κλασικού τύπου , επιπλωμένα δωμάτια , κάμπινγκ κ.τ.λ.
- Ø Να διαθέτουν άδεια λειτουργίας του ΕΟΤ
- Ø Να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό προσωπικού μέχρι την λήξη του προγράμματος δηλαδή για 12 μήνες
- Ø Να μην έχει προβεί , κατά την διάρκεια του τριμήνου πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης , σε μείωση προσωπικού.

4.5 Το χιονοδρομικό κέντρο των Καλαβρύτων

Τις τελευταίες δεκαετίες η χιονοδρομία και το άθλημα του σκι , έγιναν εξαιρετικά δημοφιλή στην Ελλάδα. Σήμερα , στο ηπειρωτικό τμήμα της χώρας λειτουργούν περίπου 20 χιονοδρομικά κέντρα σύγχρονων προδιαγραφών , που αποτελούν σημαντικούς πόλους για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων χειμερινού τουρισμού και είναι ιδιαίτερα προσφιλή τόσο στους Έλληνες όσο και στους ξένους επισκέπτες της χώρας. Αυτό το είδος τουρισμού είναι ένας από τους παράγοντες ανάπτυξης της χώρας καθώς βοηθά στην οικονομική ανάπτυξη, στην μείωση της ανεργίας και συνεπώς στην αύξηση των θέσεων εργασίας. Στα περισσότερα από αυτά τα χιονοδρομικά κέντρα, πραγματοποιούνται ειδικά προγράμματα για αρχάριους και όσους βρίσκονται σε μέσο στάδιο εκμάθησης.

Στο νομό Αχαΐας υπάρχει ένα χιονοδρομικό κέντρο το οποίο βρίσκεται στα Καλάβρυτα , όπου απέχει 90 χιλιόμετρα από την Πάτρα και βρίσκεται στην βορειοδυτική πλευρά του Χελμού. Οι επισκέπτες στα Καλάβρυτα ξεπερνούν κάθε χρόνο τους 100.000 και στην πλειονότητα τους είναι νεαρής ηλικίας και όλων των επιπέδων σκιέρ. Έχει υψόμετρο 1.700 – 2.340 μέτρα, υπάρχουν συνολικά επτά αναβατήρες ένας τριθέσιος εναέριος , ένας διθέσιος εναέριος και πέντε συρόμενοι. Οι πίστες του κέντρου είναι δώδεκα και έχουν συνολικό μήκος 20 χιλιόμετρα. Τέλος οι πίστες περιλαμβάνουν όλα τα επίπεδα δυσκολίας.

Εκτός όμως από τα προγράμματα διατήρησης θέσεων εργασίας και τον χειμερινό τουρισμό υπάρχουν και προοπτικές μείωσης της ανάπτυξης, όπως είναι το αίτημα της μη διατήρησης του κέντρου εκπαίδευσης τεχνικού στην Πάτρα το λεγόμενο (KETX) .

Το KETX μπορεί και πρέπει να συνεχίσει να χρησιμοποιείται ταυτόχρονα και ως ειδικό κέντρο εκπαίδευσης αλλά και ως κέντρο παρουσίασης νεοσύλλεκτων. Το KETX έχει προσφέρει στο παρελθόν δραστηριότητα , ανάπτυξη και απασχόληση στις επιχειρήσεις της Πάτρας και της Αχαΐας γενικότερα. Η υποδομή του μπορεί να δεχθεί πολύ μεγαλύτερους αριθμούς εκπαιδευομένων και προσωπικού από αυτές που εξυπηρετεί σήμερα.

Οι νεοσύλλεκτοι προσφέρουν σημαντικά στην οικονομική δραστηριότητα λόγω των επισκέψεων που δέχονται από τους οικείους τους καθώς και από τις εξόδους κατά την παραμονή τους στην πόλη. Σε μια δύσκολη συγκυρία για την περιοχή , η οποία μαστίζεται από την ανεργία και η συρρίκνωση της οικονομίας είναι εντυπωσιακή η μεταφορά του κέντρου παρουσίασης νεοσύλλεκτων θα αποτελέσει ένα ακόμα ισχυρό πλήγμα με τραγικές οικονομικές συνέπειες , όπου θα έχει ως γενικό αποτέλεσμα την ύφεση της ελληνικής οικονομίας και κατά συνέπεια την αύξηση της ανεργίας.

Ένα επιπλέον πρόβλημα που αντιμετωπίζει η πόλη μας είναι και τα παρακάτω θέματα όπου απασχολούν τους περισσότερους εργαζομένους όπως οι απλήρωτες από το Νοέμβριο του 2010 υπερωρίες , η κατάργηση του νόμου για

την νυχτερινή εργασία αφού παρότι εργάζονται την νύχτα οι εργαζόμενοι, δεν πληρώνονται με τον ανάλογο τρόπο όπως προβλέπεται από την σύμβαση, η καταστρατήγηση του νόμου για την υγιεινή και ασφάλεια, αφού δεν χορηγούνται τα ατομικά μέσα προστασίας στους εργαζόμενους σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες με απρόβλεπτες συνέπειες για την υγεία τους, η σοβαρή έλλειψη σε προσωπικό στην καθαριότητα που καλύπτεται μερικώς με εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (διμηνίτες, οκταμηνίτες) με τρόπο που οξύνει το πρόβλημα αντί να το λύνει, προετοιμάζοντας ουσιαστικά το έδαφος για εκχώρηση της καθαριότητας σε ιδιώτες .

4.6 Επενδύσεις 20 δις ευρώ για φωτοβολταϊκά

Επενδύσεις που μπορεί να φθάσουν στα 20 δις ευρώ για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε επιφάνεια 200.000 στρεμμάτων που θα νοικιαστεί με μακροχρόνιες μισθώσεις 25 ετών στους υποψήφιους επενδυτές προβλέπει το σχέδιο «Ήλιος»

Στόχος του προγράμματος είναι η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ισχύος 3.000 – 10.000 μεγαβάτ με την ανάπτυξη μηχανισμών συνεργασίας με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές. Με μέσο κόστος επένδυσης 2 εκατ. Ευρώ ανά μεγαβάτ , η εγκατάσταση 10.000 μεγαβάτ συνεπάγεται επένδυση 20 δις ευρώ. Τα οφέλη του προγράμματος είναι ότι οι επενδυτές εξασφαλίζουν καλύτερες ενεργειακές αποδόσεις για το ίδιο ύψος επένδυσης ενώ η Ελλάδα κερδίζει ξένες επενδύσεις , θέσεις εργασίας, αύξηση των φορολογικών εσόδων, ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών, ώθηση του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων και της ανάπτυξης της οικονομίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Σκοπός της ανωτέρω εργασίας ήταν να αναλυθεί η επιχειρηματικότητα και η απασχόληση στον νομό Αχαΐας. Για το λόγο αυτό αρχικά, έπρεπε να γνωρίσουμε τον νομό αυτόν

Αχαΐα

Κομμάτι της βορειοανατολικής Πελοποννήσου και πύλη της Ελλάδας στο εξωτερικό μέσω του λιμανιού της Πάτρας, η Αχαΐα epάιρεται ως ένας καταπράσινος νομός. Ένα από τα χαρακτηριστικά του νομού Αχαΐας είναι η γεωγραφική θέση του λιμανιού της Πάτρας το οποίο έρχεται να διεκδικήσει τη θέση του πρωταγωνιστή στη νέα εποχή που ανατέλλει η λιμενική βιομηχανία της Ανατολικής Μεσογείου. Επίσης το νέο λιμάνι της Πάτρας αναδεικνύεται σε βασικό κόμβο συνδυασμένων μεταφορών στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Τα αγαθά που μεταφέρονται μέσω του λιμανιού της Πάτρας αντιπροσωπεύουν το 6 % του συνόλου των εξαγωγών της Ελλάδας. Ο σημαντικότερος δημόσιος οργανισμός που συμβάλλει καθοριστικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής της είναι ο ΟΛΠΑ Α.Ε. Η σημασία του νομού Αχαΐας αυξήθηκε κατακόρυφα χάρη

στην κρεμαστή Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου, που πραγμάτωσε το όνειρο του Χαρίλαου Τρικούπη.

Τα τελευταία μάλιστα χρόνια ζει κοσμοπολίτικες στιγμές χάρη στο Καζίνο του Ρίου. Με υπέροχες παραλίες αλλά και καταπληκτικές ορεινές διαδρομές, όπως είναι τα Καλάβρυτα, η Αχαΐα φέρνει στο σώμα της σπαράγματα της Ελληνικής Ιστορίας από την αρχαϊκή ακόμη εποχή.

Ο νομός Αχαΐας σύμφωνα με την γεωγραφική του θέση έχει πολλά πλεονεκτήματα έτσι ώστε η ανάπτυξη του να αυξάνεται και στον τομέα της επιχειρηματικότητας και συνεπώς στον τομέα της απασχόλησης. Διαπιστώσαμε ότι υπήρχαν αρκετά προγράμματα που το κατάφεραν αυτό αλλά και άλλα, που είναι σε εξέλιξη. Τα κυριότερα προγράμματα που είναι σε εξέλιξη είναι :

- I. ΠΕΠ Πελοποννήσου 2007 – 2013 με συνολική δαπάνη 1,315 δις ευρώ
Σε σύγκριση με (ΠΕΠ Πελοποννήσου 2000 – 2006 με συνολική δαπάνη 620.038.599 ευρώ).

- II. ΕΠ Αλιείας 2007 – 2013 έχει προϋπολογισμό 274.105.143 ευρώ εκ των οποίων τα 66.272.906 αποτελούν Εθνική χρηματοδότηση.
- III. ΕΠ Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα 2007 -2013 έχει προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης 1.721.000.000.
- IV. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 η συνολική χρηματοδότηση είναι 5, 298 δις ευρώ.

Τα ΠΕΠ θα συμβάλλουν στην κάλυψη των Εθνικών Στρατηγικών Στόχων όπως: ενίσχυση πολιτισμού , υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη , άνθηση της αλιείας και της βιομηχανίας καθώς και της γεωργίας.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η μεγαλύτερη χρηματοδότηση δόθηκε στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης το οποίο ήταν 5, 298 δις ευρώ για την ανάπτυξη του τομέα της γεωργίας που είναι ένας από τους κυριότερους παράγοντες ανάπτυξης του νομού, λόγω εύφορης γης και κατάλληλου κλίματος.

Ένα επιπλέον, πρόγραμμα που είναι σε εξέλιξη και εξασφαλίζει 10.000 θέσεις εργασίας και θα αντιμετωπίσει την ανεργία είναι η επιδότηση διατήρησης θέσεων εργασίας στον τουρισμό. Με το πρόγραμμα αυτό διαπιστώνουμε ότι δίνονται ευκαιρίες σε ξενοδοχεία να εξελιχθούν και να διαμορφώσουν τους χώρους τους για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών τους. Τέλος με τα κονδύλια που τους δίνονται από το πρόγραμμα αυτό μπορούν να επεκταθούν ως επιχειρήσεις με αποτέλεσμα να προσφέρουν περισσότερες θέσεις εργασίας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι ο νομός Αχαΐας έχει πλεονεκτική θέση με αποτέλεσμα να του δίνονται ευκαιρίες ανάπτυξης στους περισσότερους τομείς που επιφέρουν στην Ελλάδα νέους δρόμους ώστε να εξελιχθεί και να παίζει σημαντικό ρόλο στην Ευρώπη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BIBLIA

ΚΟΝΣΟΛΑΣ «Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική»

ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ «Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική»

Δελτίο Επιμελητηρίου Αχαΐας «Δημιουργία» Δεκέμβρης 2009 τεύχος 615

Δελτίο Επιμελητηρίου Αχαΐας «Δημιουργία» Νοέμβριος 2011 τεύχος 625

INTERNET:

Επιμελητήριο Αχαΐας

Νομαρχία Αχαΐας

Π.Ε.Π. (Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα)

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ

www.el.Wikipedia.gr

www.agrotikianaptixi.gr

www.hellaskps.gr

www.noisis.gr

www.pde.gov.gr

www.Achaia.gr

www.peloponnisos.gr

www.galleries.in.gr (Για τις φωτογραφίες)

www.wed-greece.gr (Για τις φωτογραφίες)